

2030

**СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ
МІСТА МЕЛІТОПОЛЯ**

ЗВЕРНЕННЯ ДО ГРОМАДИ

Шановні мелітопольці!

Мелітополь — сучасне, прогресивне і конкурентноспроможне молоде інтеркультурне місто, повне енергії, наснаги та спроможності доводити найскладніші справи до успішного завершення.

Сучасний світ постійно розвивається та потерпає глобальних змін. Тому одне із головних завдань, що сьогодні стоїть перед кожним містом - це своєчасне реагування на нові виклики і тренди, ефективне використання наявних ресурсів і можливостей для забезпечення жителям гідного рівня життя. Місто Мелітополь не є винятком.

Мелітополь майбутнього — це комфортне, енергоефективне, чисте та зелене місто з розвинутою інфраструктурою, відкрите для підприємницької

успішності, інноваційний та сервісний центр Північного Приазов'я, інклюзивний міський простір, місто креативних індустрій та туризму.

Спільне розуміння та відповідальність за долю Мелітополя, його місце на міжнародній і національній арені сприяли розробці Стратегії розвитку міста. Вона відображає нові амбітні цілі розвитку міста, які вказують на шлях досягнення його сталого майбутнього як комфортного та безпечного міста для життя і роботи.

Переконаний, що Стратегія розвитку міста Мелітополя до 2030 року стане міцним фундаментом для розвитку нашого міста й активізує весь наявний потенціал задля того, щоб кожен житель мав гідні умови життя та праці в Мелітополі.

Впевнений, що разом ми зуміємо досягти поставленої мети та зробити наше місто кращим!

З повагою
Мелітопольський міський голова

С. МІНЬКО

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. МЕТОДОЛОГІЯ РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЇ.....	7
2. КОРОТКА ХАРАКТЕРИСТИКА МІСТА.....	16
3. ОБҐРУНТУВАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО ВИБОРУ.....	21
4. СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ МІСТА.....	25
4.1. СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ А. Місто розвиненого бізнесу зі сприятливими умовами для інвестування.....	27
<i>Стратегічна ціль А.1.</i> Залучення інвестицій та розвиток інфраструктури підтримки бізнесу.....	29
<i>Стратегічна ціль А.2.</i> Формування сприятливого бізнес-середовища та умов для просування продукції місцевого виробника.....	29
<i>Стратегічна ціль А.3.</i> Розвиток трудового потенціалу.....	30
<i>Стратегічна ціль А.4.</i> Муніципальний маркетинг та розвиток туризму.....	30
4.2. СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ В. Місто ресурсоефективної та екобезпечної інфраструктури	35
<i>Стратегічна ціль В.1.</i> Забезпечення ефективної енергетичної політики.....	37
<i>Стратегічна ціль В.2.</i> Підвищення енергоефективності та безпечності житлового фонду.....	37
<i>Стратегічна ціль В.3.</i> Покращення стану довкілля та екологічної безпеки міста.....	37
<i>Стратегічна ціль В.4.</i> Приваблива, сучасна, безпечна міська інфраструктура.....	38
4.3. СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ С. Місто ефективного врядування та сучасних публічних послуг.....	43
<i>Стратегічна ціль С.1.</i> Формування ефективної політики партнерства в муніципальному управлінні.....	43
<i>Стратегічна ціль С.2.</i> Підвищення якості надання медичних послуг.....	43
<i>Стратегічна ціль С.3.</i> Формування сучасного інклюзивного культурного, освітнього та спортивного простору міста.....	46
<i>Стратегічна ціль С.4.</i> Забезпечення правопорядку та підвищення безпеки.....	47
5. СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА СТРАТЕГІЇ.....	53
6. УЗГОДЖЕННЯ ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ СТРАТЕГІЇ.....	57
7. МОНІТОРИНГ І ВПРОВАДЖЕННЯ СТРАТЕГІЇ.....	61

Фото: Олександр Гількевич

ВСТУП

Сучасний період розвитку України характеризується розгортанням процесів реалізації реформування місцевого самоврядування, адміністративно-фінансової децентралізації, комплексу секторальних реформ, спрямованих на наближення послуги до громадянина та збільшення обсягів повноважень органів місцевого самоврядування. Ефективність проведення реформ забезпечить підвищення соціальних стандартів, рівня та якості життя населення. Однак прогресивні зрушення можливі лише за умов реального економічного зростання та послідовності у прийнятті управлінських рішень.

Для ефективної реалізації регіональної та місцевої політики необхідне узгодження цілей, пріоритетів, завдань і заходів центральних, регіональних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування стосовно як розв'язання нагальних проблем розвитку, так і досягнення довгострокових стратегічних цілей. Тому **розробка та реалізація** Стра-

тегії розвитку міста (далі - Стратегія) здійснена на основі системи взаємопов'язаних документів, зокрема і стандартів Європейського Союзу в сфері планування розвитку територіальних громад.

Фінансування заходів і проектів Стратегії розвитку міста здійснюватиметься за рахунок: міського бюджету; міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; фінансових ресурсів суб'єктів регіональної політики, державних та приватних партнерів на принципах державно-приватного партнерства, міжнародних інституцій; капітальних видатків державного бюджету; державних цільових програм, угод щодо регіонального розвитку; програм і заходів, включаючи інвестиційні програми (проекти), що реалізуються за рахунок коштів Державного фонду регіонального розвитку, а також за підтримки міжнародних донорських організацій.

Мета Стратегії розвитку міста полягає у вирішенні спільних проблем і реалізації завдань щодо ефективного розвитку

продуктивних сил громади, раціональне використання ресурсного потенціалу, створення комфортних умов життя населення, забезпечення екологічної безпеки та вдосконалення територіальної організації суспільства. Це досягається через спільну реалізацію інтересів громади, влади та бізнесу.

Обґрунтування положень Стратегії здійснено на основі статистичних показників розвитку України і Запорізької області, аналітичної й оперативної інформації органів виконавчої влади, аналітичних досліджень і прогнозних розрахунків, чинних законодавчих і нормативних актів Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, місцевих органів влади з урахуванням міжнародних правових актів і міжнародних угод.

З метою розробки Стратегії розвитку м. Мелітополя **створено Робочу групу** зі стратегічного планування (розпорядження міського голови від 29.08.2018 № 395-р). До Робочої групи увійшли

представники громадськості, депутати міської ради, керівники підприємств і установ, підприємці, представники управлінь і відділів міськвиконкому, незалежні експерти.

Стратегію було розроблено на основі широкого діалогу та співпраці жителів міста та громадських активістів, представників влади, ділових кіл, підприємців та освітян, науково-експертного середовища. Було проведено аналіз середовища та чинників розвитку територіальної громади, фокус-групи з представниками бізнесу, молодіжну стратегічну сесію та чотири засідання робочої групи. Результатом цієї роботи стали 3 стратегічні напрями, які конкретизовано 12 стратегічними та 42 оперативними цілями, що спрямовані на втілення стратегічного бачення міста Мелітополя.

Розробка Стратегії проводилась у співпраці з Проектом “Партнерство для розвитку міст” (ПРОМІС), який впроваджує Федерація канадських муніципалітетів за фінансової підтримки Уряду Канади.

Фото: Вячеслав Сахачкий

An aerial photograph of a university square. A large Ukrainian tricolor flag (blue and yellow) is being held up by a group of people in the center of the square. The square is paved with red and grey tiles and has a large blue and yellow geometric design on the ground. In the background, there are several multi-story apartment buildings and trees. A white banner with the text "РОЗДІЛ І. МЕТОДОЛОГІЯ РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЇ" is overlaid on the top right of the image. The banner has a blue geometric pattern on its right side.

РОЗДІЛ І. МЕТОДОЛОГІЯ РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЇ

МЕТОДОЛОГІЯ РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЇ

Під час розробки Стратегії розвитку Мелітополя до 2030 року та Плану її реалізації використано методологію, яка складається з 7 логічних етапів.

ЕТАПИ РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МІСТА

- 1 Організація роботи зі стратегічного планування
- 2 Аналіз середовища та факторів розвитку міста
- 3 Визначення місії, бачення, сценаріїв і напрямів розвитку громади міста
- 4 Проведення Стратегічної екологічної оцінки (СЕО)
- 5 Розробка Плану реалізації Стратегії
- 6 Громадське обговорення та ухвалення Стратегії
- 7 Моніторинг і впровадження Стратегії

Процес розробки складається з аналізу, планування та впровадження.

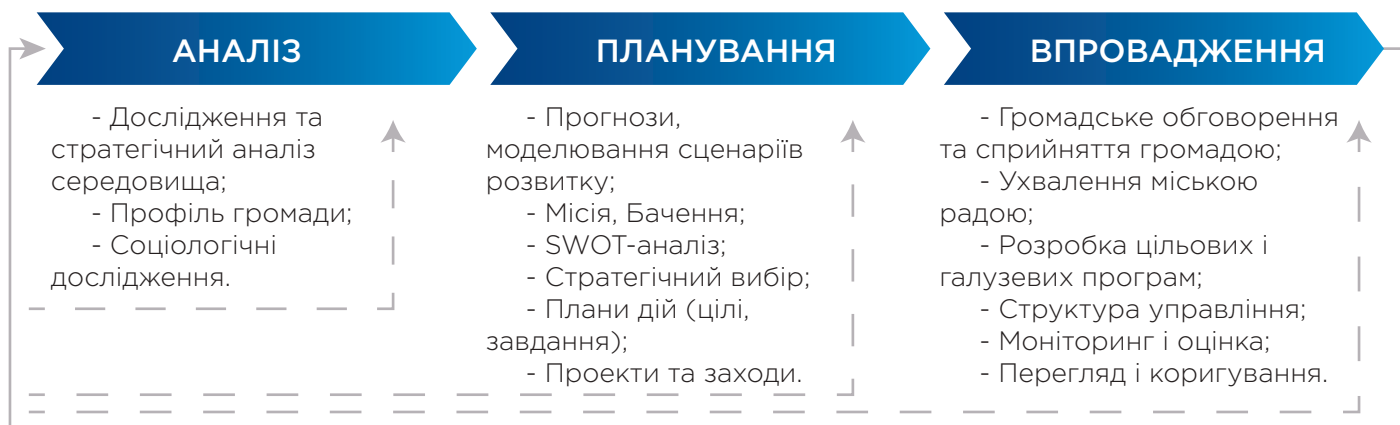

Рис. 1. Процес розробки Стратегії

ЕТАП 1: ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ЗІ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ

■ Робоча група зі стратегічного планування (РГ)

Розпорядженням міського голови було створено Робочу групу, на засіданнях якої були презентовані та обговорювались усі напрями роботи, ухвалювались відповідні рішення. Склад Робочої групи

сформований із представників громадськості, депутатів міської ради, керівників підприємств і установ, підприємців, представників управлінь і відділів міськвиконкому.

ЕТАП 2: АНАЛІЗ СЕРЕДОВИЩА ТА ЧИННИКІВ РОЗВИТКУ МІСТА**■ Профіль (Паспорт) громад**

Інформаційною основою для планування розвитку територіальної громади є базовий документ - аналітично-описова частина Стратегії. У Профілі громади

виконаний аналіз кількості, якості та динаміки зміни основних макро показників економіки, показників демографічних процесів, ресурсів громади.

■ Проведення опитування думки представників громадськості й бізнесу

Дослідження думки представників місцевого бізнесу було обов'язковим елементом аналізу середовища в процесі стратегічного планування. Зібрана інформація зведена до єдиного документу - звіту про результати опитування, який відображає консолідовану думку

представників органів місцевого самоврядування, ділових кіл і громадськості міста. На етапі аналізу ситуації в місті було проведено стратегічну сесію у форматі «відкритих просторів» з представниками учнівської, студентської молоді, молодими підприємцями.

■ Розробка SWOT-аналізу

Зовнішній аналіз – оцінка основних загроз і можливостей, що визначаються зовнішнім щодо міста середовищем, і внутрішній аналіз – аналіз сильних і слабких сторін громади, забезпечують визначення основних проблем розвитку територіальної громади. Добре розуміння цих чотирьох аспектів ситуації в громаді допомагає точніше спрямувати пла-

нування заходів з прискорення розвитку громади на максимально можливе використання сильних сторін, виправлення слабких сторін, використання наявних можливостей і усунення загроз. SWOT-аналіз проводився в цілому по місту та розрізі визначених пріоритетних напрямів його розвитку.

ЕТАП 3: ВИЗНАЧЕННЯ МІСІЇ, БАЧЕННЯ, СЦЕНАРІЇВ І НАПРЯМІВ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

■ Складання стратегічного бачення та місії міста

Аналіз внутрішнього й зовнішнього середовища територіальної громади та розробка Бачення виконувалися паралельно. На практиці, процес стратегічно-

го планування Робочою групою починався з визначення Місії та Бачення бажаного стану громади міста у майбутньому.

■ Згода щодо напрямів і пріоритетів розвитку міста

Після відповідного аналізу на засіданні Робочої групи обговорювалися аналітичні матеріали та їх результати, досягався консенсус щодо пріоритетів розвитку, що є визначальними для міста. Бажана «траєкторія» розвитку, що мала привести громаду до Бачення, складала-

ся з низки стратегічних напрямів розвитку, які мають відповідати не тільки Баченню розвитку й Місії територіальної громади, але й базувались на проведеному аналізі її розвитку та перевагах, ресурсах і визначальних можливостях.

ЕТАП 4: ПРОВЕДЕННЯ СТРАТЕГІЧНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОЦІНКИ (СЕО)

Для передбачення та запобігання появі негативних екологічних впливів на довкілля, які можна очікувати в результаті впровадження Стратегії, використовується Стратегічна екологічна оцінка (СЕО). СЕО – системний і запобіжний процес аналізу впливу на

довкілля запропонованих проектів документів розвитку стратегічного характеру. СЕО сприяє ефективній реалізації ініціатив з місцевого розвитку, забезпечуючи інтеграцію пріоритетів екологічної збалансованості до розвиткових ініціатив.

ЕТАП 5: РОЗРОБКА ПЛАНУ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ

На наступному етапі стратегічного планування за кожним з визначених напрямів розвитку розроблялися стратегічні (загальні) цілі, на основі яких формулювалися цілі нижчого порядку – оперативні цілі.

Стратегічні цілі виходили зі стратегічного Бачення й стратегічних напрямів і утворювали рамки, в яких приймалися рішення щодо конкретних цілей і заходів. Сукупність стратегічних цілей відповідала конкретному стратегічному напрямку.

СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ, МІСІЯ

Рис. 2. Схема побудови Стратегії

Оперативні цілі показували, як необхідно проводити зміни та визначати стратегічні цілі кількісно, визначали

строки виконання, конкретних виконавців, результат виконання, обсяги та джерела фінансування, конкретні заходи.

ЕТАП 6: ГРОМАДСЬКЕ ОБГОВОРЕННЯ ТА УХВАЛЕННЯ СТРАТЕГІЇ

Визначивши стратегічні та оперативні цілі, Робоча група ініціювала проведення громадського обговорення. Після проведення громадського обговорення до-

працьовані проекти документів подавалися на розгляд і ухвалення міської раді в якості політики міста.

ЕТАП 7: МОНІТОРИНГ І ВПРОВАДЖЕННЯ СТРАТЕГІЇ

Управління впровадженням Стратегії повинно складатися з двох частин. Перша - політична складова - декларує бажання досягти цілі, ухвалювати рішення та розподіляти повноваження щодо виконання завдань. У другій частині йдеться про виконавців, які

реалізовуватимуть проекти.

Система моніторингу має включати: орган з моніторингу; документ про систему моніторингу виконання Стратегії; систему індикаторів виконання Стратегії.

■ Визначення органів, відповідальних за реалізацію Стратегії

Для забезпечення належного рівня відповідальності за реалізацію Стратегії, необхідно створити Комітет з управління впровадженням, створений з громадсь-

кості, представників бізнесу та органів місцевого самоврядування. Комітет уособлює політичну волю реалізувати заплановані зміни.

■ Система індикаторів оцінки ефективності впровадження Стратегії

У системі стратегічного планування моніторинг і оцінка є заключним етапом розробки Стратегії та здійснюються протягом усього періоду її впровадження. Інструментом моніторингу є система

комплексних показників (індикаторів), які відображають як ефективність виконання конкретних завдань, так і засвідчують їхню відповідність стратегічним цілям Стратегії розвитку міста.

Фото: Олександр Гількевич

An aerial photograph of a city. The foreground is dominated by a large, dense green park area with many trees. In the middle ground, there are several residential buildings, including a prominent one with a red roof. A road with cars is visible on the right side. The background shows a dense urban area with many buildings and streets. A white banner with blue text is overlaid on the top right of the image.

РОЗДІЛ II. КОРОТКА ХАРАКТЕРИСТИКА МІСТА

КОРОТКА ХАРАКТЕРИСТИКА МІСТА

Мелітополь – місто обласного значення, адміністративний центр Мелітопольського району Запорізької області.

Рік заснування: 1784 рік.

Походження назви міста: від грецького «Μελιτοπόλη» – «медове місто».

Розташування: південна частина Запорізької області на річці Молочній, біля Молочного лиману, що прилягає до Азовського моря.

Загальна площа міста: 49,66 кв.км.

Населення: 153 992 особи.

Густота населення: 3101 осіб/км.

Автомобільні шляхи європейського значення:

E58 Відень-Ужгород-Одеса-Ростов-на-Дону.

E105 Кіркенес-Санкт-Петербург-Москва-Харків-Ялта.

Залізнична мережа:

проміжна вантажно-пасажирська залізнична станція Запорізької дирекції Придніпровської залізниці ДН-3.

Найближчий міжнародний аеропорт: м. Запоріжжя - 120 км.

Найближчий міжнародний морський порт: м. Бердянськ - 120 км.

ПІДПРИЄМНИЦТВО, ЕКСПОРТНА ТА ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Мелітополь - один з науково-промислових центрів регіону. Завдяки історичній спадщині, економіко-географічному положенню і підприємливості жителів у

місті найбільш розвинені такі галузі як машинобудування, легка промисловість та харчова промисловість (рис.3).

Рис. 3. Виробничий потенціал міста

Основні види продукції промислових підприємств міста:

- обладнання;
- механізми;
- електротехнічне обладнання;
- алюміній і вироби з нього;
- чорні метали та вироби з нього;
- транспорт;
- жири;
- олія;
- шрот,
- готові харчові продукти;
- швейні вироби та ін.

Кількість зайнятих працівників у підприємстві складає 12846 осіб, у тому числі на середніх підприємствах зайнято 8476 осіб, на малих - 4370 осіб, з них на мікропідприємствах - 1635 осіб.

На 01.01.2018 обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) склав 4277,8 млн.грн. На середні підприємства припадає 58,3%, малі — 30,3%, мікропідприємства - 11,4% від загального обсягу реалізованої продукції по м. Мелітополь.

ОБСЯГ РЕАЛІЗОВАНОЇ ПРОДУКЦІЇ, млн. грн

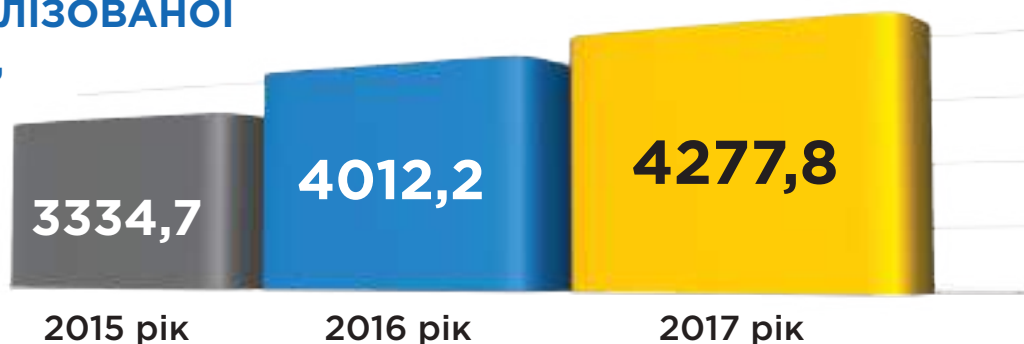

Рис.4. Динаміка обсягу реалізованої продукції, млн грн

Станом на 01.01.2018 у місті Мелітополі зареєстровано 10610 суб'єктів підприємницької діяльності. З них юридичних осіб - 2620; фізичних осіб - 7990.

Місто має значний природно-економічний потенціал для розвитку промислового садівництва. Черешневі сади цього регіону займають 2,5 тис. га, що становить 25% від загальної площі від-

повідних садів в Україні. Основу регіонального асортименту промислового садівництва складають 44 сорти черешні, які створено працею вчених-науковців Мелітопольської дослідної станції садівництва ім. М. Сидоренка ІС НААН та внесено до Реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні.

НАЙБІЛЬШ ВІДОМІ ПІДПРИЄМСТВА МІСТА

Завод турбокомпресорів «Турбоком» - єдине підприємство в Україні, яке виготовляє турбокомпресори для всіх видів автомобілів та сільськогосподарської техніки. Підприємство має міжнародний сертифікат системи контролю якості ISO 9001:2008.

Таврійська ливарна компанія «ТАЛКО» - має міжнародний сертифікат системи менеджменту якості DIN EN ISO 9001:2000, здійснює експортні поставки до Італії та Німеччини.

Компанія «Термоліт» - здійснює виробництво індукційного ливарного та гриючого обладнання, експортує продукцію до 16 країн світу.

Мелітопольський олійноекстракційний завод - здійснює поставки до таких країн як США, Іспанія, Корея, Китай, Індія, Нідерланди, Польща.

Група компаній «Мелітопольська черешня» - сільськогосподарські підприємства, які спеціалізуються на вирощуванні плодово-ягідних, зернових, олійних і технічних сільськогосподарських культур.

ТОВ «Тара» - підприємство нової формації, лідер машинобудівної промисловості з виробництва запчастин до сільгосптехніки.

ТОВ «Біол» - здійснює виробництво литого алюмінієвого, чавунного посуду і посуду з антипригарним і керамічним покриттям, гідного конкуруючим провідним брендам світу.

ТОВ «Еталон-запчастина» (ТМ Гідроліга) - підприємство з виробництва гідроциліндрів і гідророзподільників. На базі підприємства створено ТОВ «СП Гідроліга - Італія», що є авторизованим дилером гідромоторів SAI Hydraulic Motors.

ТОВ «Мелітопольський завод автотракторних глушників «ЮТАС» - одне із провідних в Україні підприємств з виробництва та реалізації систем випусків відпрацьованих газів легкових автомобілів, спортивних глушників, комплектуючих рукавів високого тиску.

РИНОК ПРАЦІ ТА ДОХОДИ НАСЕЛЕННЯ

Чисельність населення міста на 1 січня 2018 року – становила 153 992 особи (рис.5), з них: 46% - чоловіків та 54% - жінок. Працездатного віку населення – 62,8%.

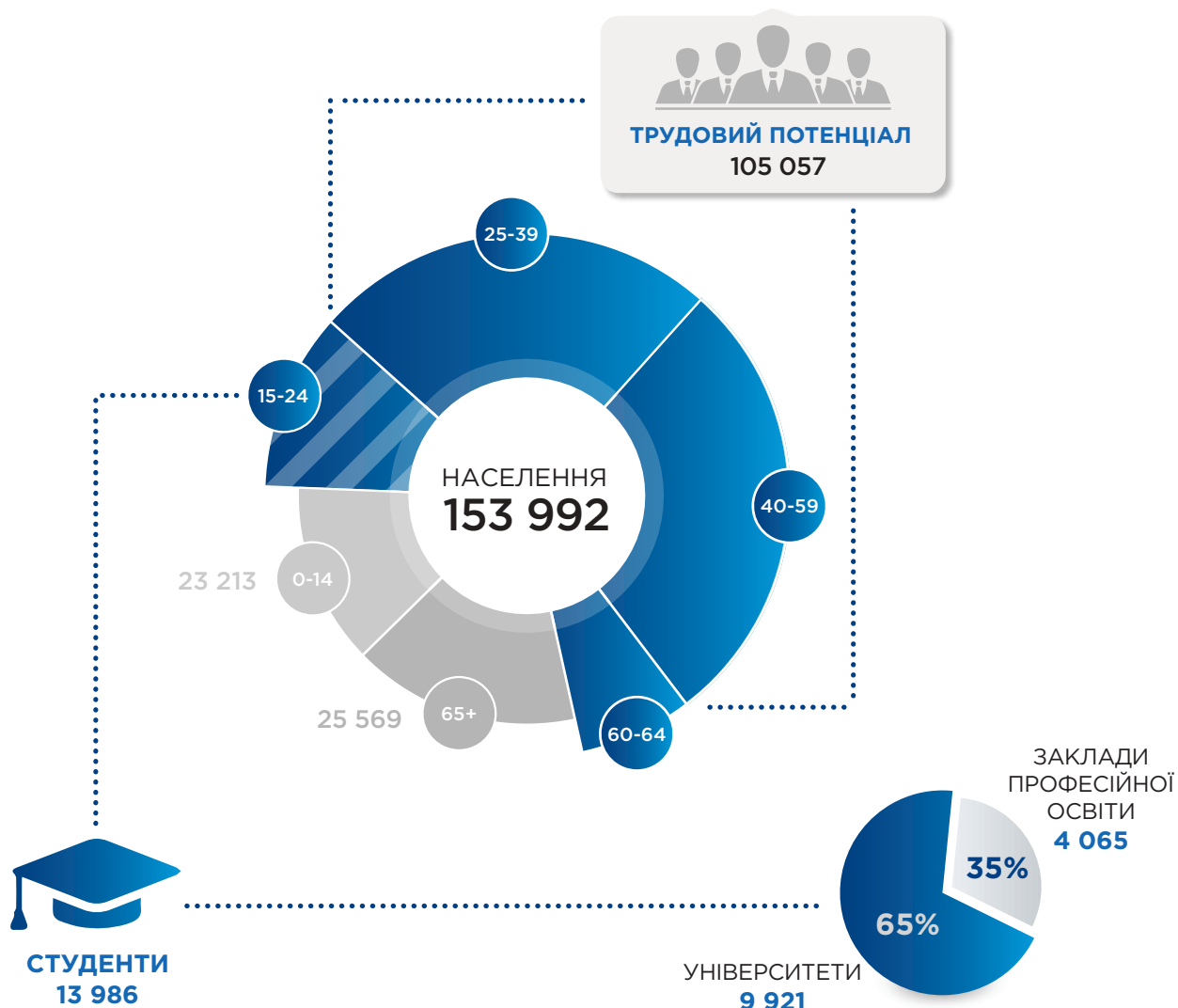

Рис.5. Структура ринку праці

Середня заробітна плата штатних працівників на 01.01.2018 складає 6631 тис. грн (245,6 дол. США).

Рис. 6. Середня заробітна плата штатних працівників за галузями

СОЦІАЛЬНА ІНФРАСТРУКТУРА

Сфера освіти міста:

- 27 дошкільних закладів,
- 22 загальноосвітні заклади,
- 6 професійно-технічних освітніх закладів,
- 2 державні університети,
- 4 філії університетів.

Сфера охорони здоров'я міста:

- багатопрофільна лікарня інтенсивних методів лікування,
- 15 амбулаторій сімейної медицини, міська лікарня планового лікування,
- 2 центри первинної медично-санітарної допомоги,
- пологовий будинок,
- стоматологічна поліклініка,
- центр лікувально-діагностичної та лабораторної медичної допомоги,
- психіатричний, онкологічний та протитуберкульозний диспансери,
- центр профілактики і боротьби зі СНІДом, станція переливання крові.

Культурна спадщина міста:

- 4 пам'ятки монументального мистецтва,
- 19 пам'яток історії місцевого значення, 3 пам'ятки археології, парк – пам'ятка садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення,
- 14 об'єктів архітектури міста, які мають історико-культурну цінність.

Об'єкти культури міста:

- палаци культури ім. Т. Г. Шевченка та Залізничників,
- Мелітопольський міський краєзнавчий музей,
- етнографічний музей «Кале»,
- арт-галерея «Арт-Хауз»,
- кінотеатр «Перемога».

РОЗДІЛ III. ОБҐРУНТУВАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО ВИБОРУ

ОБҐРУНТУВАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО ВИБОРУ

Робочою групою зі стратегічного планування було проведено ряд досліджень стану розвитку міста, опрацьовано Профіль громади. На основі отриманих даних

був проведений SWOT-аналіз і визначено Місію й стратегічне Бачення міста Мелітополя.

Результати аналізу SWOT

СИЛЬНІ СТОРОНИ	СЛАБКІ СТОРОНИ
<ol style="list-style-type: none"> 1. Вдале географічне розміщення міста – транзитно-логістичний центр. 2. Сприятливі природно – кліматичні умови та близькість сировинної бази для виробництва харчової продукції. 3. Високий рівень диверсифікації економіки. 4. Розвинене машинобудування для сільськогосподарської галузі. 5. Сформована культура підприємництва, розроблено відповідні цільові програми. 6. Виробнича кооперація підприємств міста із підприємствами регіону. 7. Сприятливі умови для вирощування плодоовочевої продукції. 8. Центр виробництва саджанців фруктових та декоративних рослин. 9. Якісні адміністративні послуги для населення та бізнесу. 10. Патріотично налаштовані мешканці. 11. Політична воля до відкритості влади та зв'язків з громадськістю. 12. Співпраця з міжнародними донорськими організаціями. 13. Широкі міжнародні зв'язки, міста-побратими. 14. Наявність профільних ВНЗ для підготовки кадрів. 15. Наявність медичних закладів третього рівня: онкологічний, психіатричний диспансери. 16. Якісний стадіон та спортивні об'єкти. 17. Диверсифікований ринок з обслуговування житла. 18. Велика кількість аматорських творчих колективів. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Забрудненість русла річки Молочної. 2. Забруднення повітряного басейну міста через пересувні джерела. 3. Низька експортна орієнтованість бізнесу, втрата традиційних ринків збуту. 4. Нерозвинена інфраструктура переробки, зберігання та збуту плодоовочевої продукції. 5. Відсутні фінансові стимули та недосконала інфраструктура підтримки бізнесу. 6. Низький рівень впровадження енергоефективних технологій. 7. Відсутність ефективної системи поводження з ТПВ та сучасного полігону. 8. Дефіцит земельних ділянок для продажу та оренди. 9. Зменшення чисельності населення міста. 10. Ринок праці характеризується перевищенням попиту над пропозицією робочої сили. 11. Низький рівень оснащення та дефіцит кадрів закладів соціальної інфраструктури. 12. Низький рівень доступності інфраструктури міста для людей з інвалідністю та осіб з особливими потребами. 13. Високий фізичний знос об'єктів міської інфраструктури та житлово-комунального господарства. 14. Незадовільний технічний стан та слабка транспортна спроможність автомобільних доріг. 15. Недосконала система громадського транспорту. 16. Недостатня кількість наявних готелів в місті для розміщення туристів. 17. Відсутність театру, філармонії, професійних творчих колективів.

МОЖЛИВОСТІ	ЗАГРОЗИ
<ol style="list-style-type: none"> 1. Покращення бізнес – клімату в Україні за рахунок впровадження реформ. 2. Наявність «браунфілдів». 3. Збільшення території за рахунок приєднання територіальних громад. 4. Державна підтримка створення індустріального парку. 5. Можливість отримання міжнародної технічної допомоги. 6. Продовження процесів інтеграції з Європейським Союзом. 7. Центр нового госпітального округу. 8. Значні запаси артезіанської води. 9. Підвищення інвестиційної привабливості України та Запорізького регіону. 10. Зростання світового попиту на продукцію агропромислового комплексу. 11. Розвиток логістичної інфраструктури регіону. 12. Підтримка держави в забезпеченні екологічної безпеки (очищення води, переробка сміття). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Падіння обсягів пасажирських та вантажних перевезень через анексію Криму та військові дії на Донбасі. 2. Погіршення інвестиційної привабливості через політичну нестабільність та продовження воєнного конфлікту на Сході України. 3. Згортання реформ та девальвація гривні. 4. Негативне сальдо міграції, відтік висококваліфікованих фахівців за кордон. 5. Підтоплення території через підвищення ґрунтових вод у межах понижень рельєфу. 6. Недоступність кредитних ресурсів. 7. Неможливість підключення до енергоспоживання через тиск монополістів. 8. Скорочення частки працездатного населення.

На основі проведеного SWOT-аналізу, Робочою групою було визначено Місію

та Стратегічне бачення розвитку міста до 2030 року:

СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ

Мелітополь – відкрите місто для підприємницької успішності, інноваційний сервісний та логістичний центр Північного Приазов'я, готовий до міжнародної співпраці. Територія для розвитку точного експортно орієнтованого машинобудування. Інноваційний центр переробної та харчової промисловості, заснований на новітніх технологіях, забезпечених високопрофесійними

кадрами.

Модерновий та привабливий, здоров'я зберігаючий, інклюзивний міський простір, що створює можливості для успішного розвитку особливості: освіти, спорту, міжкультурного діалогу. «Зелена перлина» українських степів, місто креативних індустрій та туризму, комфортне для людей різних культур.

МІСІЯ МІСТА

Мелітополь – колыска давніх цивілізацій, органічна складова долини ріки Молочної, місце сили та доброї енергії.

Логістичний хаб Азовського узбережжя, важлива складова україн-

ського машинобудування, лідер садівництва, бджолярства та органічних виробництв.

Місто дружніх людей, щаслива багатонаціональна родина.

Фото: Дмитро Антіфеев

**РОЗДІЛ IV.
СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ
РОЗВИТКУ МІСТА**

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ МІСТА

Бажана «траєкторія» розвитку, що має привести громаду до стратегічного бачення, забезпечуватиметься рухом за визначеними стратегічними напрямками розвитку:

А. Місто розвиненого бізнесу зі сприятливими умовами для інвестування

В. Місто ресурсоефективної та екобезпечної інфраструктури

С. Місто ефективного врядування та сучасних публічних послуг

Реалізація стандартів Європейського Союзу в сфері планування розвитку територіальних громад передбачає, що Стратегія розвитку міста є основним планувальним документом, в якому кожен стратегічний напрям є глобальною програмою, реалізація якої забезпечуватиме досягнення визначених стратегічних цілей, стратегічного бачення загалом.

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ

А. Місто розвиненого бізнесу зі сприятливими умовами для інвестування	В. Місто ресурсоефективної та екобезпечної інфраструктури	С. Місто ефективного врядування та сучасних публічних послуг
---	---	--

СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ

А.1. Залучення інвестицій та розвиток інфраструктури підтримки бізнесу	В.1. Підвищення ефективності міської інфраструктури	С.1. Формування ефективної політики партнерства в муніципальному управлінні
А.2. Формування сприятливого бізнес-середовища та умов для просування продукції місцевого виробника	В.2. Підвищення енергоефективності та безпечності житлового фонду	С.2. Підвищення якості надання медичних послуг
А.3. Розвиток трудового потенціалу	В.3. Покращення стану довкілля та екологічної безпеки міста	С.3. Формування сучасного інклюзивного культурного, освітнього та спортивного просторів міста
А.4. Муніципальний маркетинг та розвиток туризму	В.4. Привабливі безпечні публічні простори та транспортна інфраструктура	С.4. Забезпечення правопорядку та підвищення безпеки

Рис.7. Схема стратегічного розвитку міста

СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ А. МІСТО РОЗВИНЕНОГО БІЗНЕСУ ЗІ СПРИЯТЛИВИМИ УМОВАМИ ДЛЯ ІНВЕСТУВАННЯ

Мелітополь як економічний та адміністративний центр Мелітопольщини розвиватиметься в напрямі подальшої диверсифікації економіки. Основою концепції розвитку пропонується реалізація розбудови тісної співпраці із суміжними сільськими територіями.

Традиційна сфера машинобудування зберігатиметься за рахунок підвищення співпраці із європейськими товаровиробниками. Втрату традиційних ринків буде компенсовано завдяки просуванню товарів місцевих виробників на інші ринки. Спільні зусилля підприємництва та місцевого самоврядування буде спрямовано на просування товарів та послуг місцевих виробників на українському та міжнародних ринках.

Відбуватиметься збільшення частки підприємств з переробки сільськогосподарської продукції та її логістики - планування, закупки, транспортування та зберігання на усіх етапах виробництва із забезпеченням управління ланцюгами поставок. Одним із способів сприяння розвитку в даному напрямі буде підготовка майданчиків для будівництва та оснащення сучасних логістичних центрів для забезпечення зберігання та транспортування вантажів залізничним та автомобільним транспортом.

Розвиток інформатизації соціальної сфери, як і сфери надання послуг загалом, також сприятиме зайнятості в сфері інформаційних технологій, створенню нових робочих місць у цій галузі.

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ

- Втрата традиційних ринків збуту промисловими підприємствами міста та зменшення обсягів вантажних перевезень через зміну напрямів логістичних потоків.
- Перешкоди доступу підприємств міста до інженерної інфраструктури.
- Відсутність інноваційного сектору в структурі економіки міста; застарілі засоби виробництва, які обмежують зовнішню економічну діяльність підприємств.
- Відсутність спільної концепції розвитку із прилеглими сільськими територіями; слабкі можливості просування продукції місцевих сільгоспвиробників на українські та міжнародні ринки. Відсутність сталої кооперації в цій галузі.
- Недостатня розвиненість інфраструктури підтримки МСП. Обмежені можливості ресурсного та інформаційного забезпечення підприємництва.
- Недостатність фінансових ресурсів у МСП, відсутність доступу та висока вартість кредитних ресурсів.
- Втрата кадрового потенціалу, відсутність на ринку кадрів потрібних спеціальностей. Система підготовки кадрів не відповідає потребам ринку праці міста.
- Недостатня розвиненість інфраструктури підтримки інвестиційної діяльності; низька зацікавленість внутрішнього інвестора, недоступність фінансових ресурсів.
- Складність пошуку нових ринків збуту продукції, слабка підтримка суб'єктів господарювання в цій сфері.

СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ А МІСТО РОЗВИНЕНОГО БІЗНЕСУ ЗІ СПРИЯТЛИВИМИ УМОВАМИ ДЛЯ ІНВЕСТУВАННЯ

СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ

А.1. Залучення інвестицій та розвиток інфраструктури підтримки бізнесу

А.2. Формування сприятливого бізнес-середовища та умов для просування продукції місцевого виробника

А.3. Розвиток трудового потенціалу

А.4. Муніципальний маркетинг та розвиток туризму

ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ

А.1.1. Розвиток інженерної інфраструктури для бізнесу

А.2.1. Розбудова регіональних економічних кластерів

А.3.1. Розбудова системи забезпечення підприємств міста кваліфікованими кадрами

А.4.1. Розвиток туристичної інфраструктури

А.1.2. Розвиток логістики

А.2.2. Просування продукції місцевих виробників на внутрішньому та зовнішньому ринках

А.3.2. Поглиблення співпраці навчальних закладів та бізнесу

А.4.2. Створення унікальних туристичних продуктів

А.1.3. Створення якісних інвестиційних продуктів та умов для інвестування

А.2.3. Розвиток інфраструктури підтримки бізнесу

А.3.3. Створення умов для розвитку бізнес-здібностей серед молоді

А.4.3. Маркетинг та просування туристичних можливостей і продуктів

А.1.4. Просування інвестиційного потенціалу міста

Рис. 8. Схема стратегічного напрямку А. Місто розвинуеного бізнесу зі сприятливими умовами для інвестування

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ А.1. ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ ТА РОЗВИТОК ІНФРАСТРУКТУРИ ПІДТРИМКИ БІЗНЕСУ

ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ	ЗАВДАННЯ ТА СФЕРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТІВ
А.1.1. Розвиток інженерної інфраструктури для бізнесу	<ul style="list-style-type: none"> - Сприяння розвитку інфраструктури для відновлюваної енергетики. - Забезпечення транспортування електроенергії в інвестиційно-перспективних районах. - Розбудова інженерних мереж в інвестиційно привабливих районах міста.
А.1.2. Розвиток логістики	<ul style="list-style-type: none"> - Створення логістичних центрів. - Розбудова мережі транспортних магістралей в інвестиційно-перспективних районах міста та прилеглих територій на засадах міжмуніципального співробітництва. - Розбудова регіонального аеропорту. - Формування розвиненої логістичної мережі, у тому числі об'їзної дороги.
А.1.3. Створення якісних інвестиційних продуктів та умов для інвестування	<ul style="list-style-type: none"> - Підтримка проектів державно-приватного партнерства. - Розвиток техно та індустріальних парків. - Підготовка інвестиційних ділянок типу «браунфілд» та «грінфілд». - Створення інвестиційного порталу. - Створення умов для розміщення містобудівного кадастру у вільному доступі. - Забезпечення вільного доступу до інвестиційних ресурсів. - Розроблення та врахування критеріїв екологічної безпечності інвестиційних проектів під час підготовки та відбору інвестиційних пропозицій. - Проведення комплексної еколого-містобудівної реабілітації «браунфілдів» для поліпшення екологічного стану міста, покращення естетичних якостей міського середовища та його мікроклімату.
А.1.4. Просування інвестиційного потенціалу міста	<ul style="list-style-type: none"> - Інституційне супроводження залучення інвестицій. - Оцінка інвестиційної привабливості міста та її презентація. - Проведення інформаційних кампаній щодо інформування про можливості інвестування на території міста.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ А.2. ФОРМУВАННЯ СПРИЯТЛИВОГО БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА ТА ПРОСУВАННЯ ПРОДУКЦІЇ МІСЦЕВОГО ВИРОБНИКА

А.2.1. Розбудова регіональних економічних кластерів	<ul style="list-style-type: none"> - Інформаційна та координаційна підтримка кластерів та інших форм кооперації МСП. - Створення машинобудівного та агропромислового кластерів.
А.2.2. Просування продукції місцевих виробників на внутрішньому та зовнішньому ринках	<ul style="list-style-type: none"> - Інформаційна, адміністративна та наукова підтримка місцевого виробника. - Комерціалізація наукових досліджень. - Налагодження співпраці з міжнародними бізнес-асоціаціями та ТПП з розвитку бізнесу. - Маркетингова підтримка місцевих виробників. - Створення "Офісу розвитку бізнесу та експорту".
А.2.3. Розвиток інфраструктури підтримки бізнесу	<ul style="list-style-type: none"> - Впровадження інформаційної онлайн служби для підприємців з можливістю отримання переліку всіх необхідних дозволів та ліцензій для відкриття різних видів бізнесу (віртуальний бізнес-центр). - Сприяння розвитку підприємництва (включаючи соціальне) з залученням жінок, молоді, представників національних меншин та залученням кращих практик інтеркультурних міст Програми Ради Європи. - Менторська підтримка розвитку МСП. - Сприяння розвитку екологічно дружнього («зеленого») малого та середнього бізнесу.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ А.3. РОЗВИТОК ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ

ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ	ЗАВДАННЯ ТА СФЕРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТІВ
А.3.1. Розбудова системи забезпечення підприємств міста кваліфікованими кадрами	<ul style="list-style-type: none"> - Моніторинг регіонального ринку праці. - Адаптація освітніх програм закладів професійної (професійно-технічної) та вищої освіти до вимог бізнесу. - Розвиток бази виробничих практик закладів професійної (професійно-технічної) та вищої освіти. - Удосконалення системи перепідготовки кадрів у співпраці з центром зайнятості. - Розвиток дуальних систем навчання між ЗВО та суб'єктами господарювання. - Покращення навичок співробітників МСП-експортерів. - Проведення тренінгів для представників МСБ з питань «зеленого» бізнесу, енергоменеджменту, альтернативної енергетики та збалансованих моделей споживання і виробництва.
А.3.2. Поглиблення співпраці навчальних закладів та бізнесу	<ul style="list-style-type: none"> - Проведення Днів відкритих дверей підприємств, «Днів професій», «Ярмарок вакансій» тощо. - Підтримка студентських бізнес-інкубаторів у навчальних закладах міста. - Поглиблення співпраці міської влади, бізнесу та вищих навчальних закладів. - Співпраця установ освітніх округів з ЗВО, підприємствами, стажування та екскурсії на підприємства.
А.3.3. Створення умов для розвитку бізнес здібностей серед молоді	<ul style="list-style-type: none"> - Формування мережі муніципальних молодіжних коворкінг-центрів. - Створення «Майстерні стартапів» з акцентом на перспективні та інноваційні галузі. - Проведення конкурсів молодіжних бізнес-проектів. - Розвиток бізнес-інкубаторів, бізнес-акселераторів і технологічних парків, студентських бізнес-інкубаторів.
<h3>СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ А.4. МУНІЦИПАЛЬНИЙ МАРКЕТИНГ ТА РОЗВИТОК ТУРИЗМУ</h3>	
А.4.1. Розвиток туристичної інфраструктури	<ul style="list-style-type: none"> - Означення логістичних і туристичних об'єктів, рекреаційних локацій міста. - Формування туристично - привабливих просторів. - Інституційна підтримка розвитку туризму.
А.4.2. Створення унікальних туристичних продуктів	<ul style="list-style-type: none"> - Створення туристичних об'єктів. - Створення унікальних сертифікованих туристичних маршрутів, у тому числі екологічних. - Підтримка садівничого туризму. - Розвиток зеленого туризму.
А.4.3. Маркетинг та просування туристичних можливостей і продуктів	<ul style="list-style-type: none"> - Проведення промоційних кампаній. - Створення додатків для персональних пристроїв з метою отримання інформації про місто. - Інституційна підтримка маркетингу та брендингу туристичних можливостей регіону.

ПЛАН ДІЙ З ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ ЗА СТРАТЕГІЧНИМ НАПРЯМОМ А МІСТО РОЗВИНЕНОГО БІЗНЕСУ ЗІ СПРИЯТЛИВИМИ УМОВАМИ ДЛЯ ІНВЕСТУВАННЯ

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ А.1. ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ ТА РОЗВИТОК ІНФРАСТРУКТУРИ ПІДТРИМКИ БІЗНЕСУ

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ	КООРДИНАТОР, ВІДПОВІДАЛЬНИЙ, ПАРТНЕРИ	ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ	ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ
А.1.1. Розвиток інженерної інфраструктури для бізнесу	Відповідні управління/ відділи міської ради, КУ “Агенція розвитку Мелітополя”	Міський бюджет, державний бюджет, кошти міжнародних донорських організацій, кошти партнерів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Забезпечено в генеральному плані розвитку міста можливостей розвитку інфраструктури для відновлюваної енергетики. 2. Сформовано відповідні інвестиційні пропозиції. 3. Визначені максимальні потужності для приєднання. 4. Забезпечено можливості для транспортування електроенергії в інвестиційно перспективних районах. 5. Збудовано (реконструйовано) інженерні мережі відповідно до перспективних потреб розвитку промислового та будівельного комплексу.
А.1.2. Розвиток логістики	Відповідні управління/відділи міської ради, КУ “Агенція розвитку Мелітополя”, підприємства агробізнесу міста Мелітополя та прилеглих районів	Міський бюджет, державний бюджет, кошти міжнародних донорських організацій, кошти партнерів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Збудовані та працюють логістичні центри. 2. Реконструйовані мережі транспортних магістралей в інвестиційно перспективних районах міста. 3. Збудовано об’їзну дорогу. 4. Збудовано регіональний аеропорт. 5. Створено пакувальну платформу (логістичний центр) для сільськогосподарської продукції.
А.1.3. Створення якісних інвестиційних продуктів та умов для інвестування	Відповідні управління/відділи міської ради, КУ “Агенція розвитку Мелітополя”	Міський бюджет, державний бюджет, кошти міжнародних донорських організацій, кошти партнерів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Забезпечено реалізацію проектів державно-приватного партнерства. 2. Функціонує муніципальний індустріальний парк. 3. Підготовлено оферти з пропозиціями для інвесторів - інвестиційні ділянки типу «браунфілд» та «грінфілд». 4. Створено Інвестиційний портал міста. 5. Сформовано (розміщено) містобудівний кадастр у вільному доступі. 6. Забезпечено вільний доступ до інвестиційних ресурсів. 7. Розроблено критерії екологічної безпечності інвестиційних проектів. 8. Проведено комплексну еколого-містобудівну реабілітацію «браунфілдів».

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ	КООРДИНАТОР, ВІДПОВІДАЛЬНИЙ, ПАРТНЕРИ	ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ	ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ
А.1.4. Просування інвестиційного потенціалу міста	Відповідні управління/відділи міської ради, КУ "Агенція розвитку Мелітополя"	Міський бюджет, державний бюджет, кошти міжнародних донорських організацій, кошти партнерів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Забезпечено інституційне супроводження залучення інвестицій АРМ. 2. Здійснено оцінку інвестиційної привабливості міста. 3. Проведено роботу із залучення міжнародних партнерів та програм, що сприяють покращенню інвестиційного клімату міста. 4. Проведено інформаційні кампанії (організація інвестиційних форумів й інших заходів) щодо інформування про можливості інвестування в місто.
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ А.2. ФОРМУВАННЯ СПРИЯТЛИВОГО БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА ТА ПРОСУВАННЯ ПРОДУКЦІЇ МІСЦЕВОГО ВИРОБНИКА			
А.2.1. Розбудова регіональних економічних кластерів	Індустріальний парк «Мелітополь» ініціатор ТОВ «Ізатекс Індастрі», Асоціація малого та середнього бізнесу, керівники ІТ-підприємств та ректори ВНЗ, управління з розвитку підприємництва та промисловості виконавчого комітету ММР ЗО	Міський бюджет, державний бюджет, кошти міжнародних донорських організацій, кошти партнерів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сформовано та діє машинобудівний кластер. 2. Створено та діє агропромисловий кластер. 3. Створено та діє ІТ кластер.
А.2.2. Просування продукції місцевих виробників на внутрішньому та зовнішньому ринках	Управління з розвитку підприємництва та промисловості виконавчого комітету ММР ЗО, міська рада, МСП м. Мелітополя і Запорізької області, КУ "Агенція розвитку Мелітополя", Асоціація малого та середнього бізнесу, ТОВ «Центр стратегічного розвитку територій», ТДАТУ ім. Д. Моторного	Міський бюджет, державний бюджет, кошти міжнародних донорських організацій, кошти партнерів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створено Дорожню карту підприємця-початківця. 2. Постійно реалізується проект «Купуй Мелітопольське». 3. Забезпечено відкриття дистрибуційних центрів мелітопольських виробників. 4. Забезпечено взаємодію з міжнародними бізнес-асоціаціями. 5. Створено центр підтримки виробників та перевиробників сільськогосподарської продукції. 6. Створено центр трансферу технологій. 7. Розвинено екологічно дружній («зелений») малий та середній бізнес.

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ	КООРДИНАТОР, ВІДПОВІДАЛЬНИЙ, ПАРТНЕРИ	ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ	ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ
А.2.3. Розвиток інфраструктури підтримки бізнесу	Управління з розвитку підприємництва та промисловості виконавчого комітету ММР ЗО, КУ "Агенція розвитку Мелітополя", Інститут підвищення кваліфікації ТДАТУ ім. Д. Моторного	Міський бюджет, державний бюджет, кошти міжнародних донорських організацій, кошти партнерів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Постійно відбуваються консультації бізнесу та влади для вирішення місцевих проблем. 2. Діє експоцентр на базі індустріального парку «Мелітополь». 3. Забезпечено функціонування віртуального бізнес-центру. 4. Створено умови для працевлаштування маломобільних груп населення 5. Забезпечено консультування МСП.
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ А.3. РОЗВИТОК ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ			
А.3.1. Розбудова системи забезпечення підприємств міста кваліфікованими кадрами	ДВНЗ «МПЕК», промислові підприємства міста, ТДАТУ ім. Д. Моторного, КУ «Агенція розвитку Мелітополя», управління з розвитку підприємництва та промисловості виконавчого комітету ММР ЗО	Міський бюджет, державний бюджет, кошти міжнародних донорських організацій, кошти партнерів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проведено підготовку магістрів за дуальною формою навчання. 2. Проведено моніторинг ринку праці. 3. Забезпечено навчання для МСП експортерів. 4. Створено сайт пошуку роботи. 5. Проведено тренінги для представників МСП з питань «зеленого» бізнесу, енергоменеджменту, альтернативної енергетики та збалансованих моделей споживання і виробництва.
А.3.2. Поглиблення співпраці навчальних закладів та бізнесу	ТДАТУ ім. Д. Моторного, МДПУ ім. Б. Хмельницького, управління з розвитку підприємництва та промисловості виконавчого комітету ММР ЗО	Міський бюджет, державний бюджет, кошти міжнародних донорських організацій, кошти партнерів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створено Центр професійної підготовки та розвитку молоді. 2. Забезпечено підготовку фахівців з туризму. 3. Забезпечено підготовку кваліфікованих профільних спеціалістів для підприємств переробної, харчової промисловості.
А.3.3. Створення умов для розвитку бізнес здібностей серед молоді	ТДАТУ ім. Д. Моторного, МДПУ ім. Б. Хмельницького, управління з розвитку підприємництва та промисловості виконавчого комітету ММР ЗО, управління молоді та спорту ММР ЗО	Міський бюджет, державний бюджет, кошти міжнародних донорських організацій, кошти партнерів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сформовано мережі муніципальних молодіжних коворкінг-центрів. 2. Створено «Майстерні стартапів» з акцентом на перспективні та інноваційні галузі. 3. Проведені конкурси молодіжних бізнес-проектів. 4. Розвинено бізнес-інкубатори, бізнес-акселератори і технологічні парки, студентські бізнес-інкубатори.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ А.4. МУНІЦИПАЛЬНИЙ МАРКЕТИНГ ТА РОЗВИТОК ТУРИЗМУ

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ	КООРДИНАТОР, ВІДПОВІДАЛЬНИЙ, ПАРТНЕРИ	ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ	ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ
А.4.1. Розвиток туристичної інфраструктури	Відділ муніципального маркетингу та туризму управління соціально-економічного розвитку міста виконавчого комітету ММР ЗО, КУ «Агенція розвитку Мелітополя», суб'єкти туризму, громадські організації, МДПУ ім. Б. Хмельницького, ДНЗ «Мелітопольське ВПУ»	Міський бюджет, державний бюджет, кошти міжнародних донорських організацій, кошти партнерів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Означено логістичні і туристичні об'єкти, рекреаційні локації міста. 2. Сформовано сучасні публічні простори для гостей на території міста, у тому числі в районі вокзалів та привокзальних площ. 3. Сформовано мережу екскурсійних, туристичних бюро. 4. Облаштовано пішохідні зони, туристично-привабливих місць та зон відпочинку, зупинок туристично-екскурсійного транспорту в центрі міста. 5. Здійснюється інституційна підтримка розвитку туризму. 6. Розвивається зелений туризм.
А.4.2. Створення унікальних туристичних продуктів	Відділи, управління міської ради, кафедра туризму, соціально-економічної географії та краєзнавства МДПУ ім. Б. Хмельницького	Міський бюджет, державний бюджет, кошти міжнародних донорських організацій, кошти партнерів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розроблено Туристичний путівник «Мелітопольщина - перехрестя культур і традицій». 2. Створено археологічні, пейзажні локації. 3. Включено до туристичних маршрутів архітектурних, історичних, культурних пам'яток Мелітопольщини. 4. У міському просторі розміщено зображення брендів міста. 5. Створено Музей Черешні. 6. Проведено сертифікацію туристичних маршрутів, в тому числі екологічних. 7. Розвивається садівничий туризм. 8. Сформовано базу туристичних ресурсів.
А.4.3. Маркетинг та просування туристичних можливостей і продуктів	Відділ муніципального маркетингу та туризму управління соціально-економічного розвитку міста виконавчого комітету ММР ЗО, відділ культури ММР ЗО	Міський бюджет, державний бюджет, кошти міжнародних донорських організацій, кошти партнерів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розвивається кластеризація суб'єктів туристичної сфери. 2. Забезпечено інформаційну підтримку маркетингу та брендингу туристичних можливостей. 3. Забезпечено підготовку фахівців гостинності. 4. Розроблено додатки для персональних пристроїв з метою отримання туристичних маршрутів та інформації.

СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ В. МІСТО РЕСУРСОЕФЕКТИВНОЇ ТА ЕКОБЕЗПЕЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Запобігання ключовим глобальним викликам, забезпечення розвитку основних галузей економіки та збереження і розвиток населення стануть основою філософії розвитку системи життєзабезпечення міста, що представлено в стратегічному напрямі В. Місто ресурсоефективної та екобезпечної інфраструктури.

Місто є підписантом ініціативи «Угода мерів» з питань клімату й енергетики, які охоплюють місцеві та регіональні органи влади, що беруть добровільні зобов'язання підвищувати енергоефективність та нарощувати використання відновлювальних джерел енергії на своїх територіях. Таким чином, Мелітополь взяв на себе зобов'язання скоротити власні

викиди CO₂ щонайменше на 20% до 2020 року, сприяючи, таким чином, розвитку екологічно орієнтованої економіки та підвищенню якості життя.

Підґрунтям для розвитку у даному напрямі буде збереження комунальної форми власності та основних об'єктів постачання життєво необхідних послуг: водопостачання, водовідведення, теплопостачання. Основою для підвищення ефективності роботи комунальних підприємств буде реалізація Плану сталого енергетичного розвитку міста, постійна актуальність якого забезпечуватиметься управлінням соціально-економічного розвитку міста виконавчого комітету Мелітопольської міської ради Запорізької області.

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ

- Поганий стан інженерної інфраструктури з надання послуг ЖКГ.
- Відсутня актуальна схема енергозабезпечення міста.
- Низький рівень впровадження енергоефективних технологій.
- Низький рівень використання «теплих кредитів».
- Застарілий парк транспортних засобів, які надають транспортні послуги.
- Недостатня кількість об'єктів безпеки дорожнього руху.
- Скорочення площі зелених насаджень.
- Відсутність системи управління ТПВ.
- Черги в комунальних установах.
- Забруднені поверхневі джерела води (річка, струмки).
- У сфері благоустрою відсутні складові, які забезпечують утилітарні потреби.
- Відсутні елементи контролю безпеки біля основних інфраструктурних об'єктів міста.

СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ В МІСТО ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОЇ ТА ЕКОБЕЗПЕЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ

В.1. Підвищення ефективності міської інфраструктури

В.2. Підвищення енергоефективності та безпечності житлового фонду

В.3. Покращення стану довкілля та екологічної безпеки міста

В.4. Привабливий, сучасний, безпечний міський простір

ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ

В.1.1. Забезпечення ефективної енергетичної політики

В.2.1. Оптимізація ресурсо- та енергоспоживання житлової сфери

В.3.1. Сприяння збереженню екосистеми міста

В.4.1. Створення сучасних зон дозвілля та відпочинку

В.1.2. Підвищення енергоефективності будівель бюджетної сфери та об'єктів комунального господарства

В.2.2. Формування системи ефективних власників житла

В.3.2. Створення ефективної системи управління відходами

В.4.2. Розбудова дорожньої інфраструктури

В.1.3. Підвищення енергоощадності систем теплопостачання

В.3.3. Підвищення екологічної свідомості мешканців міста

В.4.3. Запровадження безпечного муніципального транспорту

В.1.4. Сучасна ресурсоефективна система водопостачання та водовідведення міста

В.1.5. Створення ефективної системи вуличного освітлення

Рис. 9. Схема стратегічного напрямку В. Місто енергоефективної та екобезпечної інфраструктури

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ В.1. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ МІСЬКОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ	ЗАВДАННЯ ТА СФЕРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТІВ
В.1.1. Забезпечення ефективної енергетичної політики	<ul style="list-style-type: none"> - Запровадження повного циклу енергомоніторингу. - Запровадження ефективного муніципального енергоменеджменту. - Актуалізація Плану дій сталого енергетичного розвитку (ПДСЕР).
В.1.2. Підвищення енергоефективності будівель бюджетної сфери та об'єктів комунального господарства	<ul style="list-style-type: none"> - Формування системи енергоаудиту. - Термомодернізація будівель установ бюджетної сфери. - Облаштування будинків сонячними колекторами для підігріву води.
В.1.3. Підвищення енергоощадності системи тепlopостачання	<ul style="list-style-type: none"> - Підвищення енергоефективності об'єктів тепlopостачання. - Будівництво котелень на альтернативних видах палива. - Реконструкція та модернізація систем тепло забезпечення.
В. 1.4. Сучасна та ресурсоефективна система водопостачання та водовідведення міста	<ul style="list-style-type: none"> - Реконструкція та оптимізація системи водопостачання та водовідведення Новопилипівського водозабору. - Встановлення ресурсоефективного та енергоощадного обладнання для підйому, розподілу води, водовідведення та водопостачання. - Реконструкція центральних очисних споруд міста.
В.1.5. Створення ефективної системи вуличного освітлення	<ul style="list-style-type: none"> - Розбудова системи міського освітлення із застосуванням світлодіодних світильників. - Впровадження «smart»-системи управління освітленням міста.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ В.2. ПІДВИЩЕННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ТА БЕЗПЕЧНОСТІ ЖИТЛОВОГО ФОНДУ

В.2.1. Оптимізація ресурсо- та енергоспоживання житлової сфери	<ul style="list-style-type: none"> - Створення діалогової та освітньої платформи з питань енергоефективності (День енергії, акції енергозбереження, освітні заходи). - Забезпечення споживачів засобами обліку теплової енергії.
В.2.2. Формування системи ефективних власників житла	<ul style="list-style-type: none"> - Інформування населення щодо можливостей реалізації проектів у рамках державної програми «Енергодім» Фонду енергоефективності. - Інформаційна та фінансова підтримка впровадження ресурсоефективних технологій ОСББ. - Підтримка будівництва пілотних енергоефективних (пасивних) будівель.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ В.3. ПОКРАЩЕННЯ СТАНУ ДОВКІЛЛЯ ТА ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ МІСТА

В.3.1. Сприяння збереженню екосистеми міста	<ul style="list-style-type: none"> - Облаштування парків і скверів. - Інтегрування водойм у міський простір, облаштування водоохоронних зон, озеленення прибережних захисних смуг. - Озеленення міста. Збільшення кількості сучасних зелених зон та інсталяцій. - Впровадження сучасних технологій очищення стічних вод. - Відновлення гідрологічного режиму річки Молочної, струмка Кізіярського.
--	---

ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ	ЗАВДАННЯ ТА СФЕРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТІВ
В.3.2. Створення ефективної системи управління відходами	<ul style="list-style-type: none"> - Формування сучасної та ефективної міської політики поводження з ТПВ. - Проведення досліджень, вивчення морфологічного складу ТПВ. - Впровадження ефективної системи сортування та переробки побутових відходів. - Рекультивация полігону із будівництвом сміттєпереробного комплексу. - Запобігання утворенню стихійного накопичення відходів.
В.3.3. Підвищення екологічної свідомості мешканців міста	<ul style="list-style-type: none"> - Інтеграція екологічної та кліматичної складової в освітній простір міста. - Проведення масово-роз'яснювальної роботи серед населення щодо роздільного збирання ресурсоцінних компонентів побутових відходів (соціальна реклама, телепередачі тощо). - Екоосвіта, екологічні акції. - Проведення масово-роз'яснювальної роботи серед населення, особливо дітей молодшого віку, учнів і молоді щодо енергозбереження та запобігання змінам клімату.
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ В.4. ПРИВАБЛИВА, СУЧАСНА, БЕЗПЕЧНА МІСЬКА ІНФРАСТРУКТУРА	
В.4.1. Створення сучасних зон дозвілля та відпочинку	<ul style="list-style-type: none"> - Доступні та відкриті міські публічні простори (площі, сквери, дворові території багатоповерхових будинків і т.д.). - Розширення мережі доступних публічних просторів. - Облаштування доступних Wi-Fi-зон. - Ревіталізація публічних просторів шляхом створення тематичних, мистецьких, клубних публічних просторів, адаптація депресивних територій міста та незатребуваних промислових зон. - Будівництво басейну. - Розширення мережі спортивних майданчиків з обладнанням, стадіонів.
В.4.2. Розбудова дорожньої інфраструктури	<ul style="list-style-type: none"> - Розбудова безпечної інфраструктури для дорожнього руху. - Оптимізація системи паркування. - Підвищення доступності транспортної інфраструктури маломобільних груп населення. - Запровадження для дітей освітніх програм з безпеки руху, створення майданчиків безпеки в школах та дитсадках. - Капітальний ремонт мосту. - Капітальний ремонт доріг, у тому числі з удосконаленням покриття з ґрунтового на асфальтоване.
В.4.3. Запровадження безпечного муніципального транспорту	<ul style="list-style-type: none"> - Створення комунального підприємства з надання транспортних послуг. - Розробка системи управління громадським транспортом. - Оновлення зручних зупинок, орієнтованих на потреби споживачів. - Запровадження електронного квитка. - Запровадження GPS- навігації для усіх транспортних засобів, створення «розумних зупинок». - Розвиток системи сполучення сусідніх районів та міста.

ПЛАН ДІЙ З ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ ЗА СТРАТЕГІЧНИМ НАПРЯМОМ В. МІСТО ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОЇ ТА ЕКОБЕЗПЕЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ В.1. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ МІСЬКОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ	КООРДИНАТОР, ВІДПОВІДАЛЬНИЙ, ПАРТНЕРИ	ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ	ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ
В.1.1. Забезпечення ефективної енергетичної політики	Виконавчий комітет Мелітопольської міської ради ЗО	Міський бюджет, державний бюджет, кошти міжнародних донорських організацій, кошти партнерів	1. Актуалізовано План дій зі сталого енергетичного розвитку (ПДСЕР). 2. Запроваджено ефективний муніципальний енергоменеджмент. 3. Запроваджено повний цикл енергомоніторингу.
В.1.2. Підвищення енергоефективності будівель бюджетної сфери та об'єктів комунального господарства	Виконавчий комітет Мелітопольської міської ради ЗО, відділ капітального будівництва ММР ЗО	Міський бюджет, державний бюджет, кошти міжнародних донорських організацій, кошти партнерів	1. Сформовано систему енергоаудиту. 2. Термомодернізовано не менше одинадцяти будівель установ бюджетної сфери. 3. Облаштовано будівлі бюджетної сфери сонячними колекторами для підігріву води.
В.1.3. Підвищення енергоощадності системи теплопостачання	Виконавчий комітет Мелітопольської міської ради ЗО	Міський бюджет, державний бюджет, кошти міжнародних донорських організацій, кошти партнерів	1. Підвищено енергоефективність об'єктів теплопостачання. 2. Збудовано котельні на альтернативних видах палива. 3. Реконструйовано та модернізовано системи теплозабезпечення.
В.1.4. Сучасна та ресурсоефективна система водопостачання та водовідведення міста	КП «Водоканал» ММР ЗО, виконавчий комітет Мелітопольської міської ради ЗО	Міський бюджет, державний бюджет, кошти міжнародних донорських організацій, кошти партнерів	1. Реконструйовано та оптимізовано систему водопостачання та водовідведення Новомильського водозабору. 2. Встановлено ресурсоефективне та енергоощадне обладнання для підйому, розподілу води, водовідведення та водопостачання. 3. Реконструйовано центральні очисні споруди міста.
В.1.5. Створення ефективної системи вуличного освітлення	КП «Міськвітло» ММР ЗО	Міський бюджет, державний бюджет, кошти міжнародних донорських організацій, кошти партнерів	1. Розбудовано систему міського освітлення із застосуванням світлодіодних світильників. 2. Впроваджено «smart»-систему управління освітленням міста.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ В.2. ПІДВИЩЕННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ТА БЕЗПЕЧНОСТІ ЖИТЛОВОГО ФОНДУ

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ	КООРДИНАТОР, ВІДПОВІДАЛЬНИЙ, ПАРТНЕРИ	ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ	ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ
В.2.1. Оптимізація ресурсо- та енергоспоживання житлової сфери	Виконавчий комітет Мелітопольської міської ради ЗО, управління ЖКГ ММР ЗО, громада міста	Міський бюджет, державний бюджет, кошти міжнародних донорських організацій, кошти партнерів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створено діалогову та освітню платформи з питань енергоефективності (День енергії, акції енергозбереження, освітні заходи) 2. Забезпечено споживачів засобами обліку теплової енергії.
В.2.2. Формування системи підтримки ефективних власників житла	Управління ЖКГ ММР ЗО	Міський бюджет, державний бюджет, кошти міжнародних донорських організацій, кошти партнерів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проінформовано населення щодо можливостей реалізації проектів у рамках державної програми «Енергодім» Фонду енергоефективності. 2. Відшкодовано відсоткові ставки за кредитами, залученими ОСББ і ЖБК на впровадження заходів з енергозбереження та енергоефективності у багато-квартирних будинках. 3. Здійснюється інформаційна підтримка діяльності ОСББ. 4. Підтримано будівництво пілотних енергоефективних (пасивних) будівель.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ В.3. ПОКРАЩЕННЯ СТАНУ ДОВКІЛЛЯ ТА ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ МІСТА

В.3.1. Сприяння збереженню екосистеми міста	Виконавчий комітет Мелітопольської міської ради ЗО, Приазовський національний природний парк, МДПУ ім. Б. Хмельницького	Міський бюджет, державний бюджет, кошти міжнародних донорських організацій, кошти партнерів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Облаштовано парки і сквери. 2. Покращено гідрологічний режим та екологічний стан річки Молочної та струмка Кізіярського. 3. Облаштовано водоохоронні зони, озеленено прибережні захисні смуги. 4. Збільшено кількість сучасних зелених зон і інсталяцій. 5. Забезпечено реконструкцію системи каналізування міста. 6. Впроваджено сучасні технології очищення стічних вод.
--	---	---	--

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ	КООРДИНАТОР, ВІДПОВІДАЛЬНИЙ, ПАРТНЕРИ		ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ
В.3.2. Створення ефективної системи управління відходами	Кафедра екологічної безпеки та раціонального природокористування МДПУ ім. Б. Хмельницького, виконавчий комітет Мелітопольської міської ради ЗО, суб'єкти господарювання	Міський бюджет, державний бюджет, кошти міжнародних донорських організацій, кошти партнерів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сформовано сучасну та ефективну міську політику поводження з ТПВ. 2. Проведено дослідження, з вивчення морфологічного складу ТПВ. 3. Впроваджено ефективну систему сортування та переробки побутових відходів. 5. Організовано сучасний полігон для утилізації або переробки ТПВ. 6. Запобігання утворенню стихійного накопичення відходів. 7. Рекультивация полігону із будівництвом сміттєпереробного комплексу. 8. Створено потужності з переробки та утилізації ТПВ і рослинних відходів. 9. Створено систему роздільного збору та вторинної переробки сміття.
В.3.3. Підвищення екологічної свідомості мешканців міста	Виконавчий комітет Мелітопольської міської ради ЗО, Мелітопольський інститут екології і соціальних технологій ВМУРОЛ «Україна», навчальні заклади міста	Міський бюджет, державний бюджет, кошти міжнародних донорських організацій, кошти партнерів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Інтегровано екологічну та кліматичну складову в освітній простір міста. 2. Проведено роз'яснювальну роботу серед населення щодо роздільного збирання ресурсоцінних компонентів побутових відходів (соціальна реклама, телепередачі тощо). 3. Проведено екологічні акції та екоосвіту. 4. Постійно проводиться масово-роз'яснювальна робота серед жителів міста, особливо дітей молодшого віку, учнів і молоді щодо енергозбереження та запобігання змінам клімату.
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ В.4. ПРИВАБЛИВА, СУЧАСНА, БЕЗПЕЧНА МІСЬКА ІНФРАСТРУКТУРА			
В.4.1. Створення сучасних зон дозвілля та відпочинку	Виконавчий комітет Мелітопольської міської ради ЗО	Міський бюджет, державний бюджет, кошти міжнародних донорських організацій, кошти партнерів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створено доступні та відкриті міські публічні простори. 2. Облаштовано доступними Wi-Fi-зонами. 3. Ревіталізовано публічні простори. 4. Створено тематичні, мистецькі, клубні пабліки на незатребуваних промислових зонах міста. 5. Розширено мережі спортивних майданчиків з обладнанням, стадіонів. 6. Збудовано басейн.

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ	КООРДИНАТОР, ВІДПОВІДАЛЬНИЙ, ПАРТНЕРИ		ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ
В.4.2. Розбудова дорожньої інфраструктури	Виконавчий комітет Мелітопольської міської ради ЗО	Міський бюджет, державний бюджет, кошти міжнародних донорських організацій, кошти партнерів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розбудовано безпечну систему дорожнього руху. 2. Оптимізовано систему паркування. 3. Підвищено доступність транспортної інфраструктури маломобільних груп населення. 4. Запроваджено для дітей освітні програми з безпеки руху, створено майданчики безпеки в школах та дитсадках. 5. Облаштовано місто вело- та пішохідними доріжками. 6. Проведено капітальний ремонт доріг та мостів.
В.4.3. Запровадження безпечного муніципального транспорту	Виконавчий комітет Мелітопольської міської ради ЗО	Міський бюджет, державний бюджет, кошти міжнародних донорських організацій, кошти партнерів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створено комунальне підприємство з надання транспортних послуг. 2. Удосконалено мережу автобусних маршрутів з урахуванням нових об'єктів соціальної інфраструктури та дозвілля. 3. Розроблено системи управління громадським транспортом. 4. Оновлено зручні зупинки, що орієнтовані на потреби споживачів. 5. Запроваджено GPS- навігацію для усіх транспортних засобів, створено «розумні зупинки». 6. Запроваджено електронний квиток. 7. Розвинено систему сполучення сусідніх районів та міста.

СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ С. МІСТО ЕФЕКТИВНОГО ВРЯДУВАННЯ ТА СУЧАСНИХ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ

Місто ефективного врядування та сучасних публічних послуг передбачає поліпшення якості муніципальних послуг за рахунок впровадження інфраструктурних проектів і секторальних реформ у сфері освіти, охорони здоров'я, культури, спорту та соціальних послуг тощо.

Ці зміни вимагають ефективності місцевого врядування, зокрема партнерства громади, бізнесу та влади, основними характеристиками якого є спільна участь, орієнтація на консенсус, відповідальність (підзвітність), прозорість, належне реагування, ефективність та результативність, рівність та врахування інтересів всіх категорій громадян і відповідність принципу верховенства права. Ефективне врядування передбачає, що погляди меншості враховано та голоси найбільш незахищених верств суспільства почуто при прийнятті рішень.

Демократизація процесів управління громадою сприятиме подальшому створенню сучасних публічних просторів

партнерства громади, бізнесу та влади. Такі простори необхідно створювати на базі енергоефективних будівель із сучасним обладнанням, що забезпечать якісні електронні сервіси надання послуг на базі відкритих інформаційних просторів рецепцій та прийому громадян.

Автономізація закладів медицини, освіти, культури, впровадження нових підходів до управління, стратегічне планування, ефективне управління фінансами та персоналом сприятимуть переходу на новий рівень якості надання послуг.

Створення сучасного культурно-спортивного простору стимулюватиме розвиток конкурентоспроможного спортивного та мистецького ринку із рівними стартовими умовами для культурних та спортивних організацій незалежно від форм власності з метою задоволення попиту представників міжкультурного середовища міста на культурний продукт або послугу за місцем проживання.

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ

- Слабке матеріально-технічне забезпечення соціальної сфери міста.
- Низький рівень доступності інфраструктури для людей з інвалідністю.
- Недостатній обсяг, погана доступність та якість медичної допомоги.
- Неефективний менеджмент у системі автономізованих закладів освіти, медицини.
- Відсутність політики збереження населення, зокрема молоді.
- Недостатність місць – «точок зростання» для креативних ідей, новаторських рішень, ініціативних команд та обміну думок.
- Низький рівень впливу громадськості на процеси прийняття управлінських рішень і соціальної згуртованості громади.
- Недостатній вплив молоді на процеси прийняття рішень щодо розвитку міста.
- Неефективність активного суспільного діалогу з проблемних питань розвитку громади міста.
- Низький рівень культури населення.
- Слабкий рівень застосування інформаційно-комунікаційних технологій в управлінні та комунікації із громадою.
- Недостатність доступних сучасних публічних просторів (освітніх, культурних, спортивних тощо).
- Неефективність та недостатність приватно-публічних, територіальних та міжмуніципальних партнерств.

СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ С МІСТО ЕФЕКТИВНОГО ВІДКРИТОГО ВРЯДУВАННЯ ТА СУЧАСНИХ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ

СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ

С.1.1. Формування сучасної управлінської структури органу місцевого самоврядування

С.2. Підвищення якості надання медичних послуг

С.3. Формування сучасного інклюзивного культурного, освітнього та спортивного простору міста

С.4. Забезпечення правопорядку та підвищення безпеки

ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ

С.1.1. Формування сучасної управлінської структури органу місцевого самоврядування

С.2.1. Створення ефективної системи надання первинної медичної допомоги

С.3.1. Формування міжкультурної діалогової платформи

С.4.1. Залучення громадськості до забезпечення правопорядку

С.1.2. Розбудова територіальних партнерств для забезпечення сталого розвитку

С.2.2. Розбудова ефективної мережі вторинної ланки медицини

С.3.2. Розбудова інфраструктури вражень

С.4.2. Створення муніципальної системи охорони правопорядку

С.1.3. Прозоре формування сучасної просторово-планувальної документації

С.2.3. Формування спроможної мережі Мелітопольського госпітального округу

С.3.3. Підвищення ефективності мережі закладів освіти

С.1.4. Залучення громадськості до управління містом, зокрема молоді

С.3.4. Місто спортивних досягнень

С.1.5. Підвищення якості та доступності адміністративних послуг

С.3.5. Розвиток мережі творчих центрів для дітей та молоді

С.3.6. Запровадження освіти упродовж життя

Рис. 10. Схема стратегічного напрямку С.
Місто ефективного відкритого врядування та сучасних публічних послуг

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ С.1. ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ПОЛІТИКИ ПАРТНЕРСТВА В МУНІЦИПАЛЬНОМУ УПРАВЛІННІ

ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ	ЗАВДАННЯ ТА СФЕРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТІВ
С.1.1. Формування сучасної управлінської структури органу місцевого самоврядування	<ul style="list-style-type: none"> - Кадрове забезпечення виконання функцій місцевого самоврядування в умовах реалізації секторальних реформ. - Впровадження гнучких систем проектного менеджменту в управління. - Впровадження систем електронного документообігу, горизонтальних комунікацій у підрозділах ОМС, електронних баз даних. - Впровадження електронних систем голосування, електронної демократії.
С.1.2. Розбудова територіальних партнерств для забезпечення сталого розвитку	<ul style="list-style-type: none"> - Визначення та реалізація спільних з сусідніми населеними пунктами проектів розвитку, міжмуніципальне співробітництво. - Розробка спільної концепції розвитку агломерації (субрегіону). - Інституційне забезпечення розвитку агломерації (субрегіону). - Формування об'єднаної територіальної громади.
С.1.3. Прозоре формування сучасної просторово-планувальної документації	<ul style="list-style-type: none"> - Розробка та оновлення планувальної документації. - Зміна зовнішнього вигляду існуючих будівель. Проекти «Арт-Інтервенція».
С.1.4. Залучення громадськості до управління містом, зокрема молоді	<ul style="list-style-type: none"> - Створення системи комунікації з громадою (комунікаційна стратегія, електронні стрічки, стенди, громадські обговорення, платформи публічного діалогу). - Запровадження гендерних підходів у залученні громадськості до прийняття рішень. - Підтримка громадських та молодіжних ініціатив на конкурсній основі. - Запровадження гендерноорієнтованого бюджетування. - Розвиток волонтерського руху. - Підтримка та адаптація членів громади, що зазнали стресів, соціальна адаптація та інтеграція з громадою вимушених переселенців та учасників АТО/ООС та їх сімей. - Створення електронних громадських платформ (електронні петиції, громадський бюджет). - Запровадження інструментів відкритого врядування.
С.1.5. Підвищення якості та доступності адміністративних послуг	<ul style="list-style-type: none"> - Покращення якості надання адміністративних та соціальних послуг на базі прозорих офісів. - Розбудова інфраструктури надання соціальних послуг. - Визначення стратегії розвитку системи соціальних послуг згідно з потребами населення.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ А.3. РОЗВИТОК ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ

С.2.1. Створення ефективної системи надання первинної медичної допомоги	<ul style="list-style-type: none"> - Створення ефективної системи надання первинної медичної допомоги. - Забезпечення кадрами, перепідготовка та підвищення кваліфікації кадрів. - Осучаснення сервісу, орієнтованого на потреби пацієнта, запровадження стандартів клієнтського сервісу. - Впровадження електронних сервісів надання медичних послуг первинної медичної допомоги. - Покращення громадського здоров'я, профілактика захворювань. - Ефективні зовнішні комунікації.
С.2.2. Розбудова ефективної мережі вторинної ланки медицини	<ul style="list-style-type: none"> - Створення лікарні інтенсивного лікування. - Створення централізованої лабораторії. - Створення лікувально-діагностичного центру. - Впровадження сучасного електронного управління закладами вторинної ланки медичної допомоги.

ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ	ЗАВДАННЯ ТА СФЕРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТІВ
С.2.3. Формування спроможної мережі установ Мелітопольського госпітального округу	<ul style="list-style-type: none"> - Забезпечення діяльності Госпітальної ради. - Визначення маршрутів пацієнтів у межах госпітального округу. - Оптимізація функцій щодо надання медичної допомоги між учасниками госпітального округу, визначення видів та обсягу медичної допомоги, що має надаватись закладами охорони здоров'я. - Реорганізація (в тому числі перепрофілювання) закладів охорони здоров'я, оцінка фінансових потреб на проведення відповідних заходів. - Забезпечення сучасною матеріально-технічною базою мережі установ Мелітопольського госпітального округу.
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ А.3. РОЗВИТОК ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ	
С.3.1. Формування міжкультурної діалогової платформи	<ul style="list-style-type: none"> - Розробка Плану інтеграції міста Мелітополя на 2021-2023 рр. - Створення міжкультурних діалогових платформ на базі закладів освіти та культури. - Підвищення рівня інтеграції молоді м. Мелітополя шляхом проведення круглих столів, науково-практичних конференцій та інформаційних сесій. - Проведення міжнародних і регіональних заходів міжкультурного діалогу.
С.3.2. Розбудова інфраструктури вражень	<ul style="list-style-type: none"> - Створення сучасних музеїв та мистецьких виставок, зокрема інтерактивних. - Розвиток фестивального туризму – проведення музичних, танцювальних, художніх, творчих фестивалів (Чері – фест на пленері, Черешнево тощо). - Проведення тематичних турнірів, фестивалів з інтелектуально-розважальних ігор, створення мережі «анті-кафе». - Створення театрального простору з літньою концертною залюю.
С.3.3. Підвищення ефективності мережі закладів освіти	<ul style="list-style-type: none"> - Оптимізація мережі закладів освіти м. Мелітополя. - Покращення матеріально-технічної бази навчальних закладів, осучаснення приміщень та обладнання, забезпечення доступності будівель для дітей з особливими потребами. - Забезпечення закладів загальної середньої та позашкільної освіти міста сучасною комп'ютерною, інформаційно-комунікаційною та мультимедійною технікою, програмним забезпеченням, осучаснення комп'ютерних мереж у відповідності до вимог інноваційного освітнього простору. - Розширення інклюзивного середовища міста, створення інноваційних здоров'язберігаючих умов для дітей з особливими потребами. - Створення сучасного батьківського лекторію. - Впровадження ділового менеджменту та ефективної системи мотивації педагогічного персоналу в сфері освіти міста.
С.3.4. Місто спортивних досягнень	<ul style="list-style-type: none"> - Проведення спортивних регіональних і міжнародних змагань. - Створення сучасної шахової школи. - Створення сучасних спортивних просторів, будівництво футбольних полів із штучним покриттям, спортивних залів.
С.3.5. Розвиток мережі творчих центрів для дітей та молоді	<ul style="list-style-type: none"> - Трансформація публічних бібліотек у сучасні креативні, інформаційно-дозвіллі центри для кожного «Новітня бібліотека». - Створення модернових творчих просторів для розвитку дітей та молоді. - Забезпечення функціонування і розвитку мережі пришкольніх та профільних таборів. - Розвиток молодіжних та дитячих клубів за інтересами, творчих майстерень та гуртків. - Розвиток школи естетичного виховання, центрів дитячої творчості, палаців культури, закладів позашкільної освіти. - Розвиток дитячого аматорства.
С.3.6. Запровадження освіти упродовж життя	<ul style="list-style-type: none"> - Моніторинг та оцінка Концепції «Місто, що навчається», корегування на підставі отримання результатів моніторингу. - Проведення на систематичній основі тренінгів та майстер-класів для дорослих. - Інституційна підтримка освіти впродовж життя.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ С.4. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОПОРЯДКУ ТА ПІДВИЩЕННЯ БЕЗПЕКИ

ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ	ЗАВДАННЯ ТА СФЕРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТІВ
С.4.1. Залучення громадськості до забезпечення правопорядку	<ul style="list-style-type: none"> - Налагодження ефективної міжвідомчої комунікації між поліцією, службою надзвичайних ситуацій та мешканцями міста для підвищення якості та рівня безпеки. - Залучення мешканців міста до вирішення питань безпеки.
С.4.2. Створення муніципальної системи охорони правопорядку	<ul style="list-style-type: none"> - Розширення загальноміської системи відеоспостереження шляхом встановлення на території міста додаткових відеокамер з метою підвищення рівня безпеки городян. - Обладнання будівель закладів дошкільної, загальної середньої освіти та позашкільної освіти внутрішньою протипожежною сигналізацією і системами оповіщення про пожежу, камерами відеоспостереження, встановлення систем автоматичної охоронної сигналізації. - Підвищення знань з питань безпеки дорожнього руху, виховання грамотного пішохода, скорочення випадків дорожніх пригод за участю дітей.

ПЛАН ДІЙ З ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ ЗА СТРАТЕГІЧНИМ НАПРЯМОМ С. МІСТО ЕФЕКТИВНОГО ВІДКРИТОГО ВРЯДУВАННЯ ТА СУЧАСНИХ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ С.1. ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ПОЛІТИКИ ПАРТНЕРСТВА В МУНІЦИПАЛЬНОМУ УПРАВЛІННІ

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ	КООРДИНАТОР, ВІДПОВІДАЛЬНИЙ, ПАРТНЕРИ	ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ	ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ
С.1.1. Формування сучасної управлінської структури органу місцевого самоврядування	Мелітопольська міська рада ЗО, відділ інформаційних технологій управління стратегічного розвитку міста виконавчого комітету ММР ЗО	Міський бюджет, міжнародна технічна допомога	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ефективна зовнішня комунікація міської ради із членами громади міста. 2. Громадськість долучена до прийняття рішень. 3. Запроваджено електронний кабінет мешканця Мелітополя. 4. Розроблено мобільний додаток для використання зворотного зв'язку із мешканцями.
С.1.2. Розбудова територіальних партнерств для забезпечення сталого розвитку	Міський голова, Мелітопольська міська рада ЗО	Міжнародні донорські кошти, міський бюджет, ДФРР	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створена Мелітопольська об'єднана територіальна громада. 2. Розроблені та реалізуються проекти міжмуніципального співробітництва Мелітопольської міської ради та сусідніх сільських рад. 3. Укладені меморандуми, договори про співробітництво та спільну реалізацію проектів Мелітопольської міської ради та сусідніх сільських рад.
С.1.3. Прозоре формування сучасної просторово-планувальної документації	Управління містобудування та архітектури виконавчого комітету ММР ЗО, організації – розробники	Міський бюджет	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розроблена та актуалізована сучасна планувальна документація.

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ	КООРДИНАТОР, ВІДПОВІДАЛЬНИЙ, ПАРТНЕРИ	ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ	ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ
С.1.4. Залучення громадськості до управління містом, зокрема молоді	Мелітопольська міська рада ЗО, управління освіти ММР ЗО, відділ культури ММР ЗО, управління молоді та спорту ММР ЗО, МДПУ ім. Б.Хмельницького, громадські організації	Міжнародні донорські кошти, міський бюджет, ДФРР	<ol style="list-style-type: none"> 1. Впроваджені сучасні форми залучення молоді до організації і управління шкільним життям. 2. Створені умови для самореалізації молоді. 3. Затверджена загальноміська програма соціально-економічного розвитку вимушених переселенців та сімей учасників АТО/ООС. 4. Популяризація волонтерського руху. 5. Робота Молодіжного Парламенту Мелітополя. 6. Впроваджені нові практики партисипації у житлових районах м. Мелітополя. 7. Проведені форуми, громадські слухання, тренінги, інші навчальні та публічні заходи за участю громадськості.
С.1.5. Підвищення якості та доступності адміністративних послуг	Мелітопольська міська рада ЗО, ЦНАП	Міжнародні донорські кошти, міський бюджет, ДФРР	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розширено та затверджено перелік адміністративних послуг . 2. Осучаснений комфортний простір прийому громадян в ЦНАП із маркуванням приміщень, доступністю для людей з інвалідністю. 3. Збудований двоповерховий Центр надання адміністративних послуг соціального характеру за адресою: вул. Чернишевського, 37, та створення єдиного «адміністративного простору».
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ С.2. ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАДАННЯ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ			
С.2.1. Створення ефективної системи надання первинної медичної допомоги (ПМД)	Мелітопольська міська рада ЗО, КНП ЦПМД, співробітники Центру СНІДу та Червоного Хреста, Національна служба здоров'я України	Міжнародні донорські кошти, міський бюджет, Національна служба здоров'я України	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створена ефективна спроможна мережа закладів первинної медичної допомоги. 2. Забезпечено матеріально-технічне оснащення закладів первинної медичної допомоги. 3. Впроваджений сучасний ефективний менеджмент в НКП ЦПМД, розроблена стратегія розвитку та фінансовий план. 4. Заклади первинної медичної допомоги забезпечені кваліфікованим медичним персоналом. 5. Створена мапа локалізації соціальних захворювань у місті. 6. Підготовлений методичний матеріал профілактики СНІДу, туберкульозу, тютюнопаління, алкоголізму та інших захворювань, що набули соціального значення. 7. Проведені навчальні заходи (лекції, тренінги) та підвищений рівень знань молоді щодо здорового способу життя.

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ	КООРДИНАТОР, ВІДПОВІДАЛЬНИЙ, ПАРТНЕРИ	ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ	ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ
С.2.2. Розбудова ефективної мережі вторинної ланки медицини	КУ «ТМО «Багато-профільна лікарня інтенсивних методів лікування та швидкої медичної допомоги», КНП «Мелітопольський міський пологовий будинок», КУ «Центр первинної медико-санітарної допомоги №1»	Міський бюджет, міжнародні донорські кошти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створена та оснащена сучасним обладнанням, меблями та транспортом лікарня інтенсивного лікування. 2. Приєднано до єдиного інформаційного простору заклади вторинної ланки медицини. 3. Впроваджено електронне управління медичними послугами та медичну інформаційну систему. 4. Підвищено кваліфікацію медичного персоналу. 5. Створена сучасна централізована лабораторія, оснащена сучасним діагностичним обладнанням.
С.2.3. Формування спроможної мережі установ Мелітопольського госпітального округу	Госпітальна рада, заклади вторинної ланки медицини	Міський бюджет, міжнародні донорські кошти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Визначені маршрути пацієнтів у межах госпітального округу. 2. Визначені функції щодо надання медичної допомоги між учасниками госпітального округу. 3. Визначені види та обсяги медичної допомоги, що надають заклади охорони здоров'я вторинної ланки медицини. 4. Реорганізовані (в тому числі перепрофільовані) заклади охорони здоров'я вторинної ланки медицини.

**СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ С.3.
ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОГО ІНКЛЮЗИВНОГО КУЛЬТУРНОГО,
ОСВІТНЬОГО ТА СПОРТИВНОГО ПРОСТОРУ МІСТА**

С.3.1. Формування міжкультурної діалогової платформи	Мелітопольська міська рада ЗО, відділ культури ММР ЗО, управління освіти ММР ЗО, МДПУ ім. Б.Хмельницького, національно-культурні товариства, танцювальні, музикальні колективи національних культур міста та районів (Приазовського, Приморського)	Міський бюджет, обласний бюджет, державний бюджет, міжнародні донорські кошти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створені міжкультурні діалогові платформи на базі закладів освіти та культури. 2. Створена платформа для позитивного співробітництва між представниками громад Української Мережі інтеркультурних міст. 3. Налагоджене партнерство та комунікації представників національно-культурних товариств, різних релігійних конфесій, громадських організацій, волонтерів Української Мережі інтеркультурних міст. 4. Проведені семінари, круглі столи, молодіжні соціальні акції, презентації креативних практик, форуми, конкурси, фестивалі із інтеркультурної тематики. 5. Видані аудіо-, відео та друкована продукція кращих практик форм культурного самовираження етнічних спільнот Мелітопольщини. 6. Підготовлені та розміщені інформаційні матеріали у регіональних ЗМІ.
---	--	---	--

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ	КООРДИНАТОР, ВІДПОВІДАЛЬНИЙ, ПАРТНЕРИ	ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ	ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ
С.3.2. Розбудова інфраструктури вражень	Мелітопольська міська рада ЗО, відділ культури ММР ЗО, управління освіти ММР ЗО, МДПУ ім. Б.Хмельницького, національно-культурні товариства, танцювальні, музикальні колективи національних культур міста та районів (Приазовського, Приморського)	Міський бюджет, міжнародні донорські кошти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створені сучасні інтерактивні музеї. 2. Започатковані та проведені мистецькі виставки, майстер-класи, гала-концерти, фестивали із залученням музичних, танцювальних, художніх, творчих колективів. 3. Започатковані на системній основі та проведені творчі концерти із залученням видатних музикантів, поетів, творчих груп. 4. Створений театральний простір з літньою концертною залюю. 5. На базі МДПУ ім. Б. Хмельницького створена Ліга інтелектуальних ігор та створений Центр інтелектуального дозвілля.
С.3.3. Підвищення ефективності мережі закладів освіти	Мелітопольська міська рада ЗО, управління освіти ММР ЗО, заклади освіти, громадські організації, інклюзивно-ресурсний центр Мелітополя	Міський бюджет, міжнародні донорські кошти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Оптимізована мережа закладів освіти м. Мелітополя з метою реалізації Перспективного плану розвитку мережі закладів загальної середньої освіти м. Мелітополя на період 2019-2023 років. 2. Створена якісна інфраструктура, осучаснені приміщення та обладнання, забезпечена доступність будівель навчальних закладів для дітей із особливими потребами. 3. Заклади освіти міста забезпечені сучасною комп'ютерною, інформаційно-комунікаційною, та мультимедійною технікою, програмним забезпеченням, осучаснення комп'ютерних мереж у відповідності до вимог інноваційного освітнього простору. 4. Організовані навчальні заходи для батьків (батьківські лекторії). 5. Організована системи навчання та підвищення кваліфікації педагогічних працівників в умовах реалізації реформи «Нова українська школа» . 6. Створено інклюзивне середовище міста на базі закладів освіти та інноваційні здоров'язберігаючі умови для дітей з особливими освітніми потребами.
С.3.4. Місто спортивних досягнень	Мелітопольська міська рада ЗО, управління молоді та спорту ММР ЗО, Мелітопольський центр національних культур, кафедра туризму та кафедра ТМФВ і СД МДПУ ім. Б. Хмельницького, Данська рада у справах переселенців, КЗ ДЮСШ	Міський бюджет, міжнародні донорські кошти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проведені спортивні регіональні і міжнародні змагання. 2. Створена якісна спортивна інфраструктура, реконструйовані спортивні майданчики, футбольні поля із штучним покриттям. 3. Обладнані сучасні спортивні зали. 4. Створена сучасна шахова школа.

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ	КООРДИНАТОР, ВІДПОВІДАЛЬНИЙ, ПАРТНЕРИ	ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ	ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ
С.3.5. Розвиток мережі творчих центрів для дітей та молоді	Мелітопольська міська рада ЗО, управління молоді та спорту ММР ЗО, відділ культури ММР ЗО, громадські організації та об'єднання, підприємці міста та регіону	Міський бюджет, міжнародні донорські кошти	1. Трансформовано публічні бібліотеки у сучасні креативні, інформаційно-дозвіл-леві центри. 2. Проведені молодіжні заходи, створено дитячі клуби за інтересами, творчі майстерні та гуртки, молодіжні ком'юніті-студії. 3. Створено мережу функціонуючих пришкольніх та профільних таборів. 4. Ефективно функціонують школа естетичного виховання, Центр дитячої творчості, палаци культури. 5. Створено мережу творчих майстерень та гуртків, арт-просторів.
С.3.6. Запровадження освіти упродовж життя	Мелітопольська міська рада ЗО, ТДАТУ ім. Д. Моторного, МДПУ імені Б. Хмельницького, Інклюзивно-ресурсний центр Мелітополя, дошкільні навчальні заклади та загальноосвітні заклади, громадські організації міста, учні та батьки	Міський бюджет, обласний та держаний бюджет, міжнародні донорські кошти	1. Впроваджені якісні сервіси освітніх послуг для дорослого населення міста (у тому числі для соціально незахищених категорій). 2. Розроблені та впроваджені актуальні освітні програми для дорослих. 3. Проведені інформаційні кампанії з популяризації цінності навчання впродовж життя. 4. Проведені навчальні заходи для дорослих.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ С.4. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОПОРЯДКУ ТА ПІДВИЩЕННЯ БЕЗПЕКИ

С.4.1. Залучення громадськості до забезпечення правопорядку	Мелітопольська міська рада ЗО, управління освіти ММР ЗО, Мелітопольський відділ поліції ГУНП в Запорізькій області, громадські організації	Міський бюджет, міжнародні донорські кошти	1. Організовано молодіжний громадський рух як основа превентивної діяльності протидії правопорушенням та проявам асоціальної поведінки в громаді. 2. Впроваджена безпекова діалогова платформа на базі партнерства міської ради, поліції, громадськості.
С.4.2. Створення муніципальної системи охорони правопорядку	Мелітопольська міська рада ЗО, управління освіти ММР ЗО, Мелітопольський відділ поліції ГУНП в Запорізькій області, громадські організації	Міський бюджет, міжнародні донорські кошти	1. Організовано охорону об'єктів муніципальної власності, співпраця із поліцією в охороні соціально важливих об'єктів. 2. Розширено систему відеоспостереження та інших технічних інструментів забезпечення громадського порядку. 3. Створено для дітей систему навчання правил дорожнього руху.

Фото: Олександр Гількевич

**РОЗДІЛ V.
СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА
ОЦІНКА СТРАТЕГІЇ**

СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА СТРАТЕГІЇ

На сучасному етапі розвитку суспільства все більшого значення у міжнародній, національній і регіональній політиці набуває концепція збалансованого (сталого) розвитку, спрямована на інтеграцію економічної, соціальної та екологічної складових розвитку.

Одним з інструментів забезпечення збалансованості Стратегії розвитку міста Мелітополя стало застосування в процесі її розроблення стратегічної екологічної оцінки (СЕО). СЕО – це системний і запобіжний процес, що здійснюється з метою аналізу потенційного впливу на довкілля документів стратегічного характеру, а також з метою інтегрування результатів оцінки в процес прийняття рішень.

Стратегічна екологічна оцінка Стратегії здійснювалася за підтримки проекту міжнародної технічної допомоги «Партнерство для розвитку міст» (Проект ПРОМІС), який впроваджує Федерація канадських муніципалітетів (ФКМ) за фінансової підтримки Міністерства міжнародних справ Канади.

Під час роботи над Стратегією було створено окрему Робочу групу з проведення СЕО. В процесі роботи над документом приділялась увага оцінці екологічної ситуації в місті Мелітополі та оцінюванню потенційного впливу стратегічних і оперативних цілей на довкілля.

Для забезпечення виконання СЕО було проведено три засідання Робочої групи, яка:

- схвалила методологію проведення СЕО;
- провела SWOT-аналіз екологічної ситуації в місті;
- проаналізувала тренди стану довкілля міста;
- провела аналіз відповідності цілей Стратегії регіональним екологічним цілям;
- здійснила експертну оцінку ймовірного впливу Стратегії на складові довкілля;
- підготувала рекомендації до страте-

гічних і оперативних цілей Стратегії та до окремих оперативних завдань Стратегії.

Робоча група з проведення СЕО співпрацювала з розробниками Стратегії, що дало можливість своєчасно передавати пропозиції, напрацьовані Робочою групою з СЕО, на розгляд розробників Стратегії та інтегрувати СЕО в процес розроблення Стратегії. Спільна робота надала можливість вільно обмінюватися інформацією та в робочому порядку вносити пропозиції та враховувати їх при підготовці Стратегії.

За підсумками СЕО було підготовлено Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку міста Мелітополя, який містить такі висновки:

1. Стратегія розвитку міста Мелітополя на період до 2030 року базується на принципі збалансованого розвитку, оскільки стратегічні напрями розвитку міста, визначені в ній, охоплюють економічну, екологічну та соціальну складові розвитку.

2. Екологічна ситуація на території міста характеризується відносною стабільністю показників. Разом з тим, наявність в місті промислових об'єктів, нераціональна структура промислового виробництва з високою концентрацією екологічно небезпечних виробництв, відсутність належних природоохоронних систем зумовлюють в Мелітополі підвищений рівень забруднення довкілля, дефіцит водних ресурсів.

3. Стратегія в цілому спрямована на зменшення техногенного впливу на довкілля. Цілі Стратегії узгоджуються з регіональними екологічними цілями.

4. Основним антропогенним чинником змін в місті залишається високий рівень розвитку підприємств машинобудування та будівельної індустрії, діяльність яких призводить до значного забруднення довкілля. Значними антропогенними чинниками є промислові й побутові відходи та забруднення поверхневих вод стічними водами.

5. Реалізація Стратегії не має супроводжуватися появою нових негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, реалізація багатьох оперативних цілей Стратегії може призвести до покращення екологічної ситуації в місті.

6. Ймовірність того, що реалізація Стратегії призведе до таких можливих негативних впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, є незначною.

7. Моніторинг ефективності впровадження Стратегії за допомогою екологічних індикаторів є важливою формою контролю того, який фактичний вплив на довкілля матиме впровадження Стратегії, та необхідною передумовою забезпечення збалансованості розвитку міста. Необхідно передбачити регулярність збору моніторингових даних за визначеними

екологічними індикаторами та їх постійний аналіз для належного врахування екологічної складової в процесі прийняття рішень щодо планування розвитку у майбутньому.

З огляду на зазначене можна стверджувати, що в цілому розроблення Стратегії розвитку міста Мелітополя на період до 2030 року було проведено з урахуванням ймовірних впливів на довкілля та з прагненням їх мінімізації. Реалізація Стратегії, за умов дотримання екологічних вимог, має сприяти зменшенню антропогенного навантаження на довкілля. Поєднання зусиль, спрямованих на розвиток бізнесу та створення креативного життєвого й гуманітарного простору розвитку людини, із зусиллями, спрямованими на енергоефективність і екобезпечний розвиток, забезпечуватиме розвиток Мелітополя як міста високої якості життя.

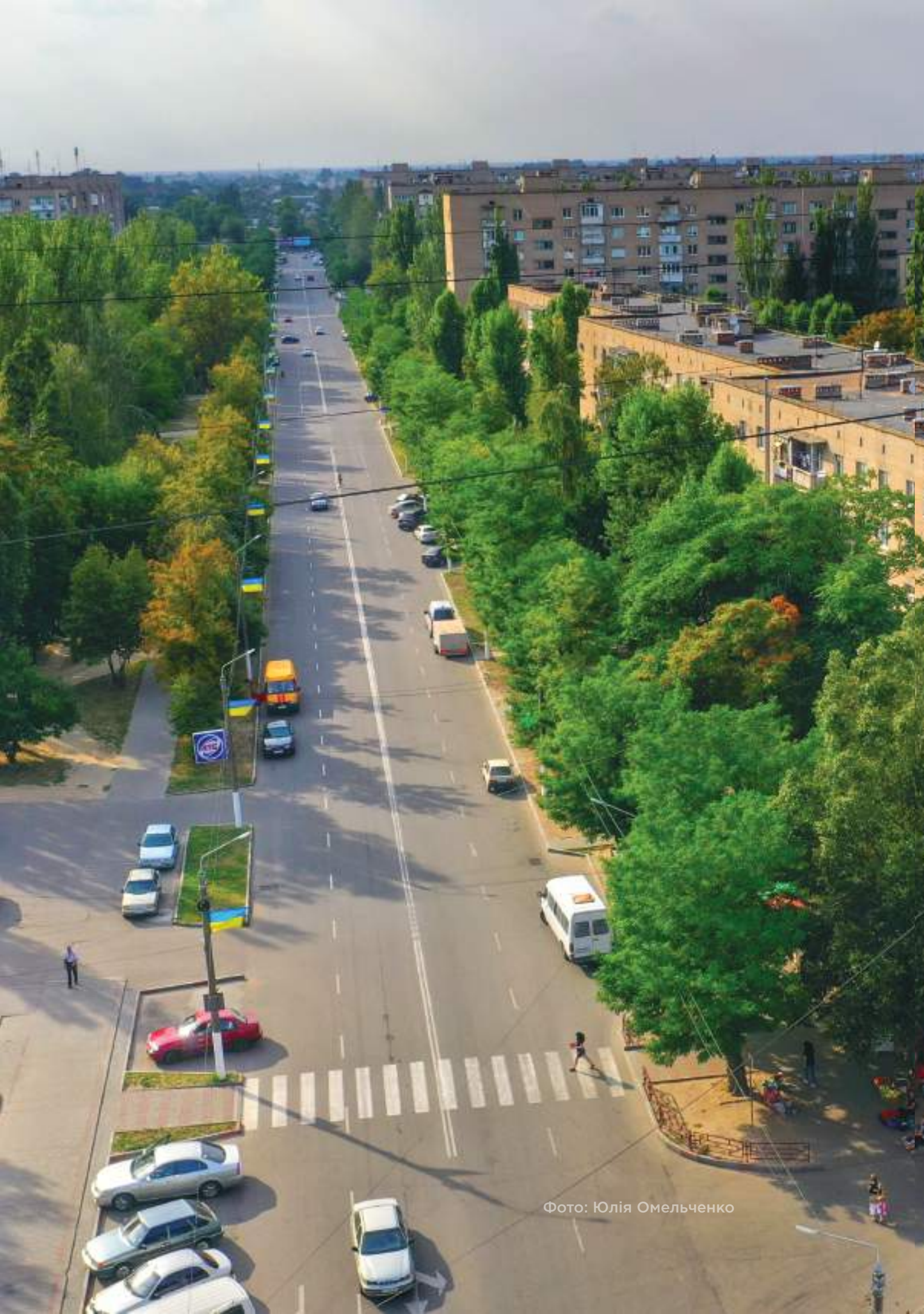

Фото: Юлія Омельченко

**РОЗДІЛ VI.
УЗГОДЖЕННЯ ОСНОВНИХ
ПОЛОЖЕНЬ СТРАТЕГІЇ**

УЗГОДЖЕННЯ ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ СТРАТЕГІЇ З ІНШИМИ СТРАТЕГІЧНИМИ ДОКУМЕНТАМИ РЕГІОНУ

Стратегія Запорізької області передбачає рівномірний розвиток усієї її території з урахуванням особливостей економічного та соціального розвитку існуючої мережі поселень.

Мелітополь є одним із найбільших міст південно-західної частини Запорізької області і в подальшому розвиватиметься як потужний чинник місцевого економічного розвитку. Місто та сусідні території являють собою конгломерат адміністративно-територіальних одиниць, які мають ознаки агломерації та розвиваються за відповідними принципами.

Розвиток міста та сусідніх територій буде забезпечений через впровадження технологій із створення на місцевому рівні доданої вартості від переробки сільгосппродукції, розвитку машинобудування, продукція якого використовується і на місцевому ринку, що забезпечуватиме сталість розвитку території області в цілому.

Структура Стратегії розвитку Запорізької області дещо відмінна від структури Стратегії розвитку міста Мелітополя, однак корелюється з нею та відповідає основним засадам соціального та економічного розвитку області.

Схема стратегічних цілей Стратегії розвитку Запорізької області

СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ	ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ
1. Запорізький край – регіон з високим рівнем та якістю життя населення	1.1. Підвищення адаптивності населення до потреб ринку праці 1.2. Покращення стану здоров'я населення 1.3. Удосконалення управління регіональним розвитком 1.4. Забезпечення населення якісними житлово- комунальними послугами
2. Запорізький край – інвестиційно приваблива територія з розвинутими індустріальним комплексом та інфраструктурою	2.1. Стимулювання залучення інвестицій 2.2. Розвиток малого та середнього підприємництва 2.3. Розвиток внутрішнього туризму
3. Запорізький край – регіон розвинутих сільських територій	3.1. Збільшення доданої вартості сільськогосподарської продукції 3.2. Підтримка зайнятості сільського населення 3.3. Розвиток інфраструктури сільських територій
4. Запорізький край – регіон екологічної безпеки та збереження природних ресурсів	4.1. Енергоефективність та підтримка альтернативної енергетики 4.2. Створення умов для поліпшення стану довкілля, розвиток природно-заповідної справи та екомережі

Схема відповідності Стратегічних цілей Стратегії розвитку Запорізької області та міста Мелітополя

Стратегічні цілі Стратегії розвитку Запорізької області на період до 2020 року	Стратегічні цілі Стратегії розвитку міста Мелітополя											
	A1. Залучення інвестицій та інфраструктура підтримки розвитку бізнесу	A.2. Формування сприятливого бізнес-середовища та просування продукції на зовнішні ринки	A.3. Розвиток трудового потенціалу	A.4. Муніципальний маркетинг та розвиток туризму	V.1. Підвищення ефективності міської інфраструктури	V.2. Підвищення енергоефективності та безпеності житлового фонду	V.3. Покращення стану довкілля та екологічної безпеки міста	V.4. Привабливі безпечні публічні простори та транспортна інфраструктура	C.1. Формування ефективної політики партнерства в муніципальному управлінні	C.2. Підвищення якості надання медичних послуг	C3. Формування сучасного інклюзивного культурного, освітнього та спортивного простору міста	C.4. Забезпечення правопорядку та підвищення безпеки
1. Запорізький край – регіон з високим рівнем та якістю життя населення					X	X			X	X	X	X
2. Запорізький край – інвестиційно приваблива територія з розвинутими індустріальним комплексом та інфраструктурою	X	X	X	X				X	X			
3. Запорізький край – регіон розвинутих сільських територій		X										
4. Запорізький край – регіон екологічної безпеки та збереження природних ресурсів					X	X	X					

Фото: Олександр Гількевич

**РОЗДІЛ VII.
МОНІТОРИНГ ТА ОЦІНКА
ВПРОВАДЖЕННЯ СТРАТЕГІЇ**

МОНІТОРИНГ ТА ОЦІНКА ВПРОВАДЖЕННЯ СТРАТЕГІЇ

Забезпечення реалізації стратегії розвитку міста вимагає політичної волі до запровадження змін, людських та фінансових ресурсів, необхідних для виконання всіх заходів і проектів, передбачених оперативними цілями Стратегічного плану розвитку.

Легітимізація документа передбачає його затвердження міською радою та подальшу імплементацію в плані реалізації Стратегії, інших планувальних документах.

Для забезпечення належного рівня відповідальності за реалізацію Стратегії, передбачається створення органу з моніторингу – Комітет з управління впровадженням Стратегії та систему індикаторів, які забезпечують підтвердження досягнення визначених стратегічних та оперативних цілей.

В даному розділі Стратегії представлено механізм моніторингу і оцінки її виконання та систему індикаторів (результатів) впровадження (кількісних та якісних показників).

Забезпечення реалізації Стратегії передбачає контроль за діяльністю учасників процесу - організацій, які беруть участь у процесі впровадження Стратегії.

Ця функція покладається на Комітет з управління впровадженням, створений за принципом гендерної збалансованості з представників органу місцевого самоврядування, громадськості, бізнесу (міський голова та його заступники, керівники управлінь і відділів міськвиконкому, приватні підприємці, представники об'єднань громадян, депутати).

Визначення до реалізації переліку проектів і заходів Стратегії мають належати виключно до компетенції Комітету з управління впровадженням. Саме Комітет з управління впровадженням Стратегії є відповідальним за забезпечення актуальності та реалістичності стратегічних і оперативних цілей та за їх досягнення.

У ході моніторингу та оцінки результативності Стратегії вирішуються такі завдання:

- контроль за реалізацією Стратегії в цілому;
- оцінка ступеню досягнення прогресу за стратегічними напрямками, виконання стратегічних і оперативних цілей, надання інформації для корегування цілей;
- підтримка в робочому стані системи стратегічного планування.

Моніторинг базується на розгляді обмеженого числа відібраних показників (індикаторів) за кожним зі стратегічних напрямів і аналізі досягнення запланованих результатів.

Оцінка ґрунтуватиметься на розгляді та оцінці звітів з виконання стратегічного плану.

Моніторинг результативності та ефективності впровадження Стратегії визначається досягненням визначених показників (індикаторів).

Рівні моніторингу:

1. Ефективність впровадження окремого проекту.
2. Рівень досягнення стратегічних і оперативних цілей.
3. Ступінь просування за стратегічними напрямками розвитку.
4. Стан розвитку громади – досягнення стратегічного бачення.

Фіксуються та аналізуються: а) ступінь виконання кожного завдання проектів; б) невиконані завдання, причини відхилення, пропозиції; в) дані за індикаторами, що відображають результат реалізації проектів; г) оцінка потреб у фінансуванні; д) пропозиції щодо вдосконалення діючої системи моніторингу.

Пропозиції з корегування Стратегії за стратегічними та оперативними цілями, проектами та завданнями можуть вноситися:

- членами Комітету з управління впровадженням Стратегії;
- депутатами міської ради;
- зацікавленими організаціями, установами, громадськими організаціями та мешканцями.

Члени Комітету з управління впровадженням Стратегії мають забезпечити актуальність оперативних цілей і завдань. Стратегічні цілі є переважно сталими величинами.

Комітет збирається з встановленою

періодичністю (але не менше одного разу на півроку) для оцінки досягнутих результатів і внесення запропонованих змін. Проекти рішень щодо змін до Стратегії виносяться на розгляд міської ради.

ПОКАЗНИКИ ДОСЯГНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ СТРАТЕГІЧНИХ ЦІЛЕЙ

СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ А. МІСТО РОЗВИНЕНОГО БІЗНЕСУ ЗІ СПРИЯТЛИВИМИ УМОВАМИ ДЛЯ ІНВЕСТУВАННЯ	
Стратегічна ціль А1. Залучення інвестицій та розвиток інфраструктури підтримки бізнесу	Обсяг капітальних інвестицій на 1 особу
ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ	
А.1.1. Розвиток інженерної інфраструктури для бізнесу	- Площа відремонтованих у звітному році доріг з твердим покриттям місцевого значення.
А.1.2. Розвиток логістики	- Обсяг перевезених вантажів та пасажирів різними видами транспорту.
А.1.3. Створення якісних інвестиційних продуктів та умов для інвестування	- Відсоток фактично залучених інвестицій до загальних обсягів інвестиційних пропозицій в інвестиційних проектах, %.
А.1.4. Просування інвестиційного потенціалу міста	- Кількість розпочатих у місті «стартапів» та новостворених суб'єктів господарювання. - Кількість нових робочих місць, створених в усіх сферах діяльності.
Стратегічна ціль А.2. Формування сприятливого бізнес-середовища та створення умов для просування продукції місцевого виробника	Кількість зареєстрованих суб'єктів ЕДРПОУ
ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ	
А.2.1. Розбудова регіональних економічних кластерів	- Кількість створених кластерів та підприємств, які в них увійшли.
А.2.2. Просування продукції місцевих виробників на внутрішньому та зовнішньому ринках	- Обсяг реалізованої промислової продукції, у тому числі експорт.
А.2.3. Розвиток інфраструктури підтримки бізнесу	- Кількість малих та середніх підприємств на 10 тис. осіб населення.

Стратегічна ціль А.3. Розвиток трудового потенціалу	Кількість працездатного населення
ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ	
А.3.1. Розбудова системи забезпечення підприємств міста кваліфікованими кадрами	- Кількість осіб, які пройшли підготовку/перепідготовку кадрів.
А.3.2. Поглиблення співпраці навчальних закладів та бізнесу	- Кількість студентів, які навчаються за дуальною системою.
А.3.3. Створення умов для розвитку бізнес-здібностей серед молоді	- Кількість молоді, задученої до заходів направлених на започаткування підприємницької діяльності.
Стратегічна ціль А.4. Муніципальний маркетинг та розвиток туризму	Сума туристичного збору
ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ	
А.4.1. Розвиток туристичної інфраструктури	- Кількість місць в готелях міста. - Кількість створених туристичних просторів.
А.4.2. Створення унікальних туристичних продуктів	- Кількість створених туристичних продуктів.
А.4.3. Маркетинг та просування туристичних можливостей і продуктів	- Динаміка туристичного збору.

СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ В. МІСТО РЕСУРСОЕФЕКТИВНОЇ ТА ЕКОБЕЗПЕЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Стратегічна ціль В.1. Підвищення ефективності міської інфраструктури	Вартість послуг ЖКГ до середніх по Україні
ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ	
В.1.1. Забезпечення ефективної енергетичної політики	- Темп зростання/зменшення енергоносіїв, спожитих у місті.
В.1.2. Підвищення енергоефективності будівель бюджетної сфери та об'єктів комунального господарства	- Кількість та площа будівель, які пройшли процес термомодернізації. - Рівень споживання енергоносіїв у розрахунку на метр квадратний м ² площі бюджетної сфери, грн./м ²
В.1.3. Підвищення енергоощадності системи тепlopостачання	- Кількість одиниць умовного палива на одну продану Гкал. - Кількість кВт на одну одиницю Гкал.
В.1.4. Сучасна та ресурсоефективна система водопостачання та водовідведення міста	- Обсяг видобутку питної води на одного мешканця, м ³ - Обсяг електроенергії, використаної на м ³ піднятої води.
В.1.5. Створення ефективної системи вуличного освітлення	- Темп скорочення видатків на вуличне освітлення при високому рівні освітленості вулиць.

Стратегічна ціль В.2. Підвищення енергоефективності та безпечності житлового фонду	Економія енергетичних ресурсів в результаті впровадження енергоефективних заходів
ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ	
В.2.1. Оптимізація ресурсо- та енергоспоживання житлової сфери	- Обсяг залучених інвестицій в житловий фонд.
В.2.2. Формування системи підтримки ефективних власників житла	- Кількість створених ОСББ.
Стратегічна ціль В.3. Покращення стану довкілля та екологічної безпеки міста	Відношення витрат екофонду на заходи з техногенного навантаження до загального обсягу витрат екофонду
ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ	
В.3.1. Сприяння збереженню екосистеми міста	- Кількість висаджених багаторічних зелених насаджень у місті. - Площа облаштованих зон відпочинку та дозвілля на одного мешканця, га.
В.3.2. Створення ефективної системи управління відходами	- Відношення розміщених твердих побутових відходів на полігоні до утворених, %.
В.3.3. Підвищення екологічної свідомості мешканців міста	- Кількість проектів громадських ініціатив щодо покращення стану довкілля.

Стратегічна ціль В.4. Привабливі безпечні публічні простори та транспортна інфраструктура	Рівень задоволеності громадян благоустроєм міста
ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ	
В.4.1. Створення сучасних зон дозвілля та відпочинку	- Кількість міських публічних просторів.
В.4.2. Розбудова дорожньої інфраструктури	- Забезпеченість транспортних маршрутів критими зупинками. - % організованих паркувальних місць. - Площа відремонтованих доріг міста до загальної площі.
В.4.3. Запровадження безпечного муніципального транспорту	- % пасажирських перевезень, які здійснюються муніципальним транспортом.

СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ С. МІСТО ЕФЕКТИВНОГО ВІДКРИТОГО ВРЯДУВАННЯ ТА СУЧАСНИХ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ	
Стратегічна ціль С.1. Формування ефективної політики партнерства в муніципальному управлінні	Кількість громад, які приєдналися до меморандумів (договорів) про співробітництво
ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ	
С.1.1. Формування сучасної управлінської структури органу місцевого самоврядування	- Плинність кадрів в органах місцевого самоврядування. - Рівень задоволеності громади діяльністю ОМС, %.
С.1.2. Розбудова територіальних партнерств для забезпечення сталого розвитку	- Кількість та обсяг спільно реалізованих проєктів.
С.1.3. Прозоре формування сучасної просторово-планувальної документації	- Наявність актуальної містобудівної документації.
С.1.4. Залучення громадськості до управління містом, зокрема молоді	- Кількість працевлаштованої молоді в органи місцевого самоврядування віком до 35 років.
С.1.5. Підвищення якості та доступності адміністративних послуг	- Кількість облаштованих віддалених робочих місць.
Стратегічна ціль С.2. Підвищення якості надання медичних послуг	Кількість відвідувачів до лікаря Кількість пролікованих осіб у стаціонарі
ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ	
С.2.1. Створення ефективної системи надання ПМСД	- Кількість укладених декларацій із населенням.
С.2.2. Розбудова ефективної мережі вторинної ланки медицини	- Строк перебування особи в стаціонарі.
С.2.3. Формування спроможної мережі установ Мелітопольського госпітального округу	- Зниження рівня захворюваності, %.

Фото: Олександр Гількевич

Стратегічна ціль С.3. Формування інклюзивного культурного, освітнього та спортивного простору міста	Відсоток облаштування будівель міста інфраструктурою доступності
ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ	
С.3.1. Формування міжкультурної діалогової платформи	- Кількість міжкультурних заходів, проведених протягом року.
С.3.2. Розбудова інфраструктури вражень	- Кількість проведених фестивалів та творчих концертів.
С.3.3. Підвищення ефективності мережі закладів освіти	- Час, який учні витрачають на дорогу до освітнього закладу. - Рейтинг шкіл за результатами ЗНО.
С.3.4. Місто спортивних досягнень	- Кількість проведених регіональних та міських спортивних заходів. - Кількість зайнятих призових місць в регіональних, національних та міжнародних спортивних змаганнях.
С.3.5. Розвиток мережі творчих центрів для дітей та молоді	- Кількість квадратних метрів площі творчих центрів. - Кількість відвідувачів на рік.
С.3.6. Запровадження освіти упродовж життя	- Частка населення, задіяного у заходах освіти для дорослих.
Стратегічна ціль С.4. Забезпечення правопорядку та підвищення безпеки	Кількість правопорушень на 1000 осіб населення
ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ	
С.4.1. Залучення громадськості до забезпечення правопорядку	- Кількість учасників добровільних утворень із захисту правопорядку.
С.4.2. Створення муніципальної системи охорони правопорядку	- Кількість зареєстрованих злочинів на 1000 мешканців.

СКЛАД РОБОЧОЇ ГРУПИ З РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЇ

КЕРІВНИЙ СКЛАД РОБОЧОЇ ГРУПИ

Мінько Сергій Анатолійович	Мелітопольський міський голова, голова робочої групи
Рудакова Ірина Володимирівна	перший заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради, заступник голови робочої групи
Бельчев Максим Павлович	секретар Мелітопольської міської ради
Федоров Іван Сергійович	заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради, керівник окремого напрямку роботи
Бойко Світлана Олександрівна	заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради, керівник окремого напрямку роботи
Прийма Сергій Миколайович	заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради, керівник окремого напрямку роботи, заступник голови робочої групи
Судаков Ігор Ігорович	заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради, керівник окремого напрямку роботи
Долман Наталя Вікторівна	директор департаменту документально-організаційного забезпечення виконавчого комітету Мелітопольської міської ради Запорізької області
Лепьошкін Ігор Іванович	керівник групи експертів Проекту міжнародної технічної допомоги "Партнерство для розвитку міст" (ПРОМІС)
Оленковська Лариса Павлівна	консультант Проекту міжнародної технічної допомоги «Партнерство для розвитку міст» (ПРОМІС)
Бойко Наталя Іванівна	консультант Проекту міжнародної технічної допомоги «Партнерство для розвитку міст» (ПРОМІС)
Серова Світлана Вікторівна	заступник начальника управління стратегічного розвитку міста виконавчого комітету Мелітопольської міської ради Запорізької області, секретар робочої групи

ЧЛЕНИ РОБОЧОЇ ГРУПИ

Афанасьєва Людмила Василівна	директор центру соціологічних досліджень Мелітопольського державного педагогічного університету ім. Б.Хмельницького (за згодою)
Бандура Миколай Пилипович	директор ТОВ "Агро-сервіс" (за згодою)
Бесперстова Олена Вікторівна	начальник управління містобудування та архітектури виконавчого комітету Мелітопольської міської ради Запорізької області
Беліков Михайло Анатолійович	заступник начальника управління з внутрішньої політики, взаємодії з правоохоронними органами та з питань запобігання, виявлення корупції і зв'язку з громадськістю виконавчого комітету Мелітопольської міської ради Запорізької області
Гневковський Павло Станіславович	депутат Мелітопольської міської ради Запорізької області, голова комісії з питань земельних відносин та комунальної власності територіальної громади (за згодою)
Григорович Олександра Валеріївна	начальник відділу муніципального маркетингу та туризму управління соціально-економічного розвитку міста виконавчого комітету Мелітопольської міської ради Запорізької області
Громико Олексій Сергійович	начальник відділу з благоустрою та екології виконавчого комітету Мелітопольської міської ради Запорізької області
Донець Ірина Федорівна	начальник управління соціального захисту населення Мелітопольської міської ради Запорізької області

Євтушенко Христина Едуардівна	начальник інформаційного відділу виконавчого комітету Мелітопольської міської ради Запорізької області
Єрмоленко Дмитро Олександрович	директор КП “Мелітопольськомунтранс” Мелітопольської міської ради Запорізької області
Жорняк Андрій Миколайович	начальник управління молоді та спорту Мелітопольської міської ради Запорізької області
Захарчук Юрій Вікторович	начальник управління соціально-економічного розвитку міста виконавчого комітету Мелітопольської міської ради Запорізької області
Карман Сергій Вікторович	керівник громадської організації “Інновації та соціально-економічні ініціативи” (за згодою)
Касярум Сергій Олександрович	депутат Мелітопольської міської ради Запорізької області, голова комісії з питань архітектури, будівництва, транспорту, зв'язку та регуляторної політики (за згодою)
Коноваленко Анастасія Сергіївна	керівник Бізнес-інкубатору на базі Таврійського державного агротехнологічного університету (за згодою)
Котлов Дмитро Геннадійович	начальник управління комунальною власністю Мелітопольської міської ради Запорізької області
Крахмалов Ілля Сергійович	директор КУ “Агенція розвитку Мелітополя” Мелітопольської міської ради Запорізької області
Кучеркова Галина Анатоліївна	начальник відділу транспорту та зв'язку виконавчого комітету Мелітопольської міської ради Запорізької області
Леонтьєва Ольга Олександрівна	керівник Мелітопольської волонтерської групи «Патріот» (за згодою)
Маслов Михайло Борисович	генеральний директор ТОВ «МПІ — Агро», депутат Мелітопольської міської ради Запорізької області (за згодою)
Надикто Володимир Трохимович	керівник громадської організації “Інноваційний технологічний кластер “Сільськогосподарське машинобудування” (за згодою)
Немченко Сергій Миколайович	директор КП “Водоканал” Мелітопольської міської ради Запорізької області
Обрезанов Олег Андрійович	директор КП «Мелітопольський міський парк культури і відпочинку ім. Горького» Мелітопольської міської ради Запорізької області
Окружна Тетяна Олександрівна	керівник громадської організації “Комітет молодіжних організацій Мелітополя” (за згодою)
Орешков Едуард Іванович	керівник громадської організації “Інноваційно-технологічний кластер “АГРОБУМ” (за згодою)
Орлов Андрій Володимирович	доцент кафедри соціології, старший науковий співробітник лабораторії соціологічних досліджень Мелітопольського державного педагогічного університету ім. Б.Хмельницького (за згодою)
Пшеничний Олександр Вікторович	генеральний директор ТОВ “ТАЛКО” (за згодою)
Радєва Марина Миколаївна	директор Мелітопольського інституту державного та муніципального управління Класичного приватного університету (за згодою)
Сакун Владислав В'ячеславович	депутат Мелітопольської міської ради Запорізької області, голова комісії з питань бюджету та соціально-економічного розвитку міста (за згодою)

Саприкіна Лариса Олександрівна	начальник відділу охорони здоров'я Мелітопольської міської ради Запорізької області
Семікін Михайло Олександрович	начальник відділу культури Мелітопольської міської ради Запорізької області
Славова Ірина Михайлівна	депутат Мелітопольської міської ради Запорізької області, керівник громадської організація "Цегрін" Таврія" (за згодою)
Тегімбаєв Олексій Борисович	начальник управління житлово-комунального господарства Мелітопольської міської ради Запорізької області
Тимофєєв Павло Анатолійович	депутат Мелітопольської міської ради Запорізької області (за згодою)
Ткаченко Григорій Анатолійович	начальник відділу капітального будівництва Мелітопольської міської ради Запорізької області
Фендич Анатолій Олександрович	депутат Мелітопольської міської ради Запорізької області, голова комісії з питань житлово-комунального господарства та паливно-енергетичного комплексу, підприємництва, промисловості (за згодою)
Фурсова Ірина Олександрівна	начальник управління з розвитку підприємництва, промисловості та захисту прав споживачів виконавчого комітету Мелітопольської міської ради Запорізької області
Чабан Яна Володимирівна	начальник фінансового управління Мелітопольської міської ради Запорізької області
Чернишова Олена Юріївна	заступник начальника управління освіти Мелітопольської міської ради Запорізької області
Шанін Геннадій Іванович	член виконавчого комітету Мелітопольської міської ради Запорізької області, директор ПАТ "Мелавтотранс" (за згодою)
Шарій Геннадій Петрович	директор КП «Градпроект» Мелітопольської міської ради Запорізької області
Ялсукова Олена Олексіївна	директор ТОВ "Мелітопольські теплові мережі" Мелітопольської міської ради Запорізької області

ДЛЯ НОТАТОК

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ МІСТА МЕЛІТОПОЛЯ 2030

Стратегію розвитку міста Мелітополя до 2030 року розроблено за підтримки проекту міжнародної технічної допомоги «Партнерство для розвитку міст» (Проект ПРОМІС), який впроваджує Федерація канадських муніципалітетів (ФКМ) за фінансової підтримки Міністерства міжнародних справ Канади.

Зміст документа є виключно думкою авторів та необов'язково відображає офіційну позицію Міністерства міжнародних справ Канади.

